

ΑΝΩ ΚΑΤΩ

Συνέχεια· ἴδις σελ. 378

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ ἐπιχείρησις ἔμεινε μυστικὴ καὶ οἱ ἐπιδειξιώτατοι πράκτορες τῆς

Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξιχνιάσωσι τὰ συμβάντα. Ἡ δ' ἀποκαλύψις τοῦ μυστικοῦ ἐν τέλει ἐξηγείται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ Σουλτάνος μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν, εἶχε πως χαλαρώσῃ τὴν αὐστηρότητα του καὶ ὅτι προδότηι καὶ φλύαροι πανταχοῦ ὑπαρχουσι καὶ μεταξὺ τῶν μαύρων ἀκόμη. "Ὅθεν ἐνεκα τούτου ὁ ἐν Ζανζιβάρῃ Πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς ἠδυνήθη νὰ πληροπορηθῆ τί συνεβαινεν ἐν Κιλιμαντζάρῳ. Ἀλλὰ κατὰ τὴν 13 Σεπτεμβρίου, ὅτε ἔστειλε τὸ τηλεγράφημα του, ἦτο ἀργὰ πλέον, δὲν ἦτο δὲ καιρὸς νὰ ἐμποδισθῆ ὁ πρόεδρος Βαρβικαν, ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν σχεδίων του.

Ἡ ἐταιρία Βαρβικαν καὶ Σα εἶχεν ἐκλέξῃ τὴν χώραν τοῦ Βαμακασί ὡς πεδίου τῶν ἐργασιῶν τῆς, κυρίως διότι αὕτη ὡς ἐκ τῆς τοποθεσίας τῆς ἐν τῷ σχεδὸν ἀγνώστῳ τούτῳ τμήματι τῆς Ἀφρικῆς, μακρὰν τῶν συχνάζομένων ὑπὸ τῶν περιηγητῶν χωρῶν, τῇ ἐξησφαλίζον ὅτι θὰ μείνουσι μυστικαὶ αἱ ἐργασίαι τῆς. Ἐπειτα τὸ Κιλιμαντζάρον παρεῖχε πάσας τὰς ἀπαιτούμενας εἰς τὸ ἔργον καταλλήλους ἰδιότητας, ὡς πρὸς τὴν στερεότητα καὶ

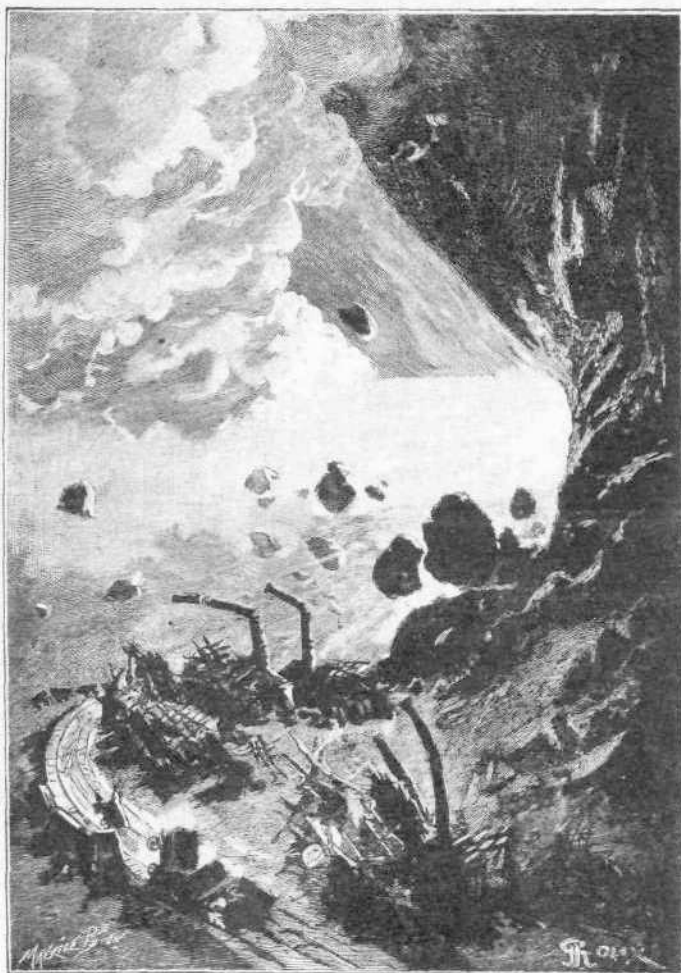
τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὄρους καὶ περιπλέον, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς χώρας ταύτης αἱ πρώται ὕλαϊ ὧν εἶχεν ἀκριβῶς ἀνάγκη νὰ εὐρίσκοντο ὑπὸ συνθή-

κας ἐυκολυνούσας ἰδιαίτερος τὴν ἐκμετάλλευσιν.

Μῆνας τινας, τῶνόντι, πρὶν ἢ ὁ πρόεδρος Βαρβικαν ἀναχωρήσῃ ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, εἶχε μάθῃ παρὰ τοῦ Σουηδοῦ ἐξερευνητοῦ ὅτι εἰς τοὺς πρόποδας τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Κιλιμαντζάρου ὁ σιδηρὸς καὶ ὁ γαιάνθραξ εὐρίσκοντο ἀφθονώτατοι, ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἔδαφους, καὶ ὅτι ἦτο δυνατὴ ἡ συλλογὴ αὐτῶν ἄνευ μεταλλευτικῆς τινος ἐργασίας καὶ εἰς ποσότητας κατὰ πολὺ ἀνωτέρας τῆς προϋπολογισθείσης ἀνάγκης, εἰς δὲ τὰ περιχώρα τοῦ ὄρους ὑπῆρχον ἐπίσης μεγάλα κοιτάσματα νιτρικοῦ ἁλατος καὶ σιδη-

ρούχου πυριτίου, χρησίμων εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς μελιμελονίτιδος.

Δέκα πρωτεργαταὶ ἦσαν τὸ μόνον προσωπικόν, ὅπερ ὁ πρόεδρος Βαρβικαν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ εἶχον φέρῃ μεθ' ἑαυτῶν ἐξ Ἀμερικῆς, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν δ' αὐτῶν ἐμελλον νὰ ἐργασθῶσιν οἱ ὑπὸ τοῦ Βαλῆ - Βαλῆ τεθέντες εἰς τὴν διαθεσίν των δεκακισχίλιοι μαῦροι διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πελωρίου τηλεβόλου καὶ τοῦ τερα-

Ἡ ὕψι... (σελ. 390).

στίου βλήματος. Ὄθεν δύο ἑβδομάδας μετὰ τὴν ἀφιξίν τοῦ Βαρβικῆν καὶ τοῦ συναδέλφου του εἰς Βαρμασάϊ, τρία εὐρύτατα συνεργεῖα ἀνηγήθησαν εἰς τὰς μεσημβρινὰς βῆσεις τοῦ Κιλικιαντζάρου, προσωρισμένα τὸ μὲν διὰ τὴν τῆξιν τοῦ τηλεβόλου, τὸ δὲ ὡς χυτῆριον τοῦ βλήματος καὶ τὸ τρίτον διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς μελιμελονίτιδος.

Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ ὁ πρόεδρος Βαρβικῆν ἠδυνήθη νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς τῆξεως τηλεβόλου τοσοῦτον κολοσσίων δικαστάσεων; Τὴν λύσιν τῆς ἀπορίας ταύτης θέλομεν ἰδῆ μετ' ὀλίγον καὶ ἦτο βέβαιον δυστυχῶς ὅτι καὶ ἡ τελευταία ἐλπίς σωτηρίας, ἡ βασιζομένη ἐπὶ τῆς δυσκολίας τῆς κατασκευῆς τοιοῦτου ὄργανου ἐμελλε ν' ἀπολεσθῆ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ τῆξις τῶν τηλεβόλου ἐξισουμένου κατ' ὄγκον πρὸς τὸ ἑκατομμυριοπλάσιον τοῦ τηλεβόλου τῶν εἰκοσιεπτά, θὰ ἦτο ἔργον ὑπερβαῖνον τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν. Ἀφοῦ σοβαρὰι δυσχέρειαι ἀπικνύονται ἡδη διὰ τὴν κατασκευὴν τηλεβόλων τεσσαράκοντα δύο ἑκατοστῶν, ἐξακοντιζόντων βλήμα βάρους ἑξακοσίων ὀγδοήκοντα χιλιογράμμων διὰ πυρίτιδος διακοσίων ἑβδομήκοντα τεσσάρων χιλιογράμμων, ὁ Βαρβικῆν καὶ ὁ Νίκολ οὔτε κὰν ἠδύνατο νὰ σκεφθῶσι περὶ τούτου. Ὄθεν δὲν ἤξιουν οὗτοι νὰ τῆξωσι τηλεβόλον, ἀλλ' ἀπλοῦστατα νὰ διατρήσωσιν ἐντὸς τοῦ στερεοῦ ὄγκου τοῦ Κιλικιαντζάρου στοᾶν ἢ μᾶλλον ὑπόγειον σήραγγα.

Ἡ σήραγγα δ' αὕτη, ἡ ὑπερμεγέθης αὕτη ὑπόνομος ἠδύνατο προφανῶς ν' ἀντικταστήσῃ τηλεβόλον ἐκ μετάλλου εἰς τὸ ὅποιον, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ κατασκευὴ του θὰ ἦτο καὶ δαπανηρὰ καὶ δύσκολος, ἔπρεπε νὰ δοθῆ καὶ πάχος ὑπερμέτρων δικαστάσεων, ὅπως προληθῆ πᾶς κίνδυνος ἐνδεχομένης διακρηξέως. Ὁ Βαρβικῆν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶχε πάντοτε κατὰ νοῦν νὰ ἐργασθῆ, ἐὰν δὲ ἐν τῷ σημειωματαρίῳ τοῦ I. T. Μάστωνος ἐμνημονεῖτο τηλεβόλον, τοῦτο προήρχετο διότι ὡς βῆσις τῶν ὑπολογισμῶν του εἶχε ληφθῆ τὸ τηλεβόλον τῶν εἰκοσιεπτά.

Ἐπομένως εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ τοῦ διὰ τὴν στοᾶν καταλλήλου μέρους εἰς ὕψος ἑκατὸν ποδῶν ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς κλιτύος τοῦ ὄρους, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἐκτείνονται ἀπέραντοι πεδιάδες, εἰς τρόπον ὥστε τὸ βλήμα ἐκσφενδονιζόμενον ἐκ τοῦ ὄγκου τοῦ Κιλικιαντζάρου οὐδὲν ἤθελε συναντήσῃ πρόσκομμα ἐν τῇ πορῆ του.

Ἐυνόητον ὅτι ἀπηγεῖτο ἐπίπονος ἐργασία διὰ τὴν μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας διάτρησιν τοῦ ὄρους. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ Βαρβικῆν εὐχερῶς ἠδυνήθη νὰ κατασκευάσῃ τρύπανα, ἀπλᾶ σχετικῶς μηχανήματα, τὰ ὅποια ἔθεσεν εἰς κίνησιν διὰ τοῦ πεπιεσμένου αἵματος, χρησιμοποίη-

σας πρὸς τοῦτο τοὺς ὄρητικὸς καταρράκτας τοῦ ὄρους. Τὰς δὲ οὕτω διατρηθεῖσας ὁπὰς ἐπλήρωσε διὰ μελιμελονίτιδος. Ἄνευ τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης ἐκρηκτικῆς ὕλης δὲν θὰ ἦτον εὐκόλον νὰ διακρηγῆ ὁ βράχος, διότι ἦτο εἶδος συνήθου εἰς ἄκρον σκληροῦ, ἀποτελουμένου ἐξ ἀστριομιγοῦς ὀρθοσχίστου καὶ ἐξαμφιβολίτου χαλαζίου· αἱ συστατικαὶ αὗται ιδιότητες τοῦ βράχου ἦσαν, ἄλλως τε, ἀρίστη σύμπτωσης, διότι παρεῖχον τὴν ἀπαιτουμένην ἀντίστασιν εἰς τὴν καταπληκτικὴν πίεσιν, ἧτις ἀνεπύσαστο ἐκ τῶν ἀερίων· εὐτυχῶς τὸ ὕψος καὶ ἡ πυκνότης τοῦ Κιλικιαντζάρου ἤρουν νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐργασίαν ἀπὸ παντὸς εἶδους ἐξωτερικοῦ βλήματος.

Ἐν γένει μετὰ τοσοῦτου ζήλου καὶ τοσαύτης νοημοσύνης ἐπελήφθησαν τοῦ ἔργου αἱ χιλιάδες τῶν μαύρων ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῶν δέκα πρωτορχατῶν καὶ τὴν ἀνωτέραν διεύθυνσιν τοῦ προέδρου Βαρβικῆν, ὥστε ἐντὸς διαστήματος μικροτέρου τῶν ἐξ μηνῶν ἢ στοᾶ ἐπερατώθη ἔχουσα ἐπὶ βάθος ἑξακοσίων μέτρων διάμετρον εἰκοσιεπτὰ. Ὁπως δυνηθῆ δὲ τὸ βλήμα νὰ ὀλισθήσῃ ἐπὶ ἐπιφανείας ἐντελῶς λείας, τὸ ἐσωτερικὸν τῆς στοᾶς ἐκαλύφθη διὰ ὑώρακος ἐκ μετάλλου χυτοῦ ἐπιμελῶς λειανθέντος.

Ἐνῷ ἐτελεῖτο ἡ διάτρησις τοῦ ὄρους, οἱ ἐργατῆται δὲν ἔμενον ἀπρακτοῦντες εἰς τὸ δεύτερον συνεργεῖον, ἐνθα ἐπρόκειτο νὰ κατασκευασθῆ τὸ τεράστιον βλήμα, χυτὸς δηλονότι κυλινδρῶς οἰκὸς ὄγκος βάρους ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑκατομμυρίων χιλιογράμμων.

Ἐυνόητον ὅτι δὲν ὑπῆρξε ποτὲ σκέψις νὰ χυθῆ μονοκόμματον τὸ τοιοῦτο βλήμα· ἀλλ' ἡ τῆξις αὐτοῦ ἐγένετο κατὰ τεμάχια ἐκ χιλιῶν τόνων ἑκάστον, τὰ ὅποια διαδοχικῶς ἐμελλον ν' ἀνυψῶσιν μέχρι τοῦ στομίου τῆς στοᾶς καὶ τοποθετηθῶσιν εἴτα περὶ τὸ κοίλωμα, ὁπερ ἐμελλε νὰ πληρωθῆ διὰ τῆς μελιμελονίτιδος· τὰ τεμάχια ταῦτα στερεῶς εἴτα γομφόμενα πρὸς ἄλληλα θ' ἀπετέλουν συμπαγῆς σῶμα δύναμενον νὰ διολισθήσῃ διὰ τῶν τοίχων τῆς ὑπονόμου στοᾶς.

Ὄθεν παρέστη ἀνάγκη νὰ μετενεχθῶσιν εἰς τὸ δεύτερον συνεργεῖον τετρακόσια χιλιάδες τόνων μεταλλευμάτων, ἑβδομήκοντα χιλιάδες τόνων τιτανολίθου καὶ τετρακόσια χιλιάδες τόνων γαιάνθρακος μεταβληθέντος διὰ προκαταρκτικῆς ἐργασίας εἰς διακοσίας ὀγδοήκοντα χιλιάδας τόνων ὀπτάνθρακος. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα πάντα ὑπῆρχον ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὰ περίξ τοῦ Κιλικιαντζάρου, ἡ προμήθεια αὐτῶν μόνον τὴν πρὸς μεταφορὰν φροντίδα ἀπῆτησεν.

Ἡ μεγαλειτέρα δυσκολία συνίστατο ἴσως εἰς τὴν οἰκοδομήν τῶν καμίνων δι' ὧν θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ τῆξις τοῦ μετάλλου. Ἀλλὰ καὶ ἡ δυσ-

κολία αὕτη δὲν ἀπεδείχθη ἀνυπέρολητος διότι ἐντὸς ἐνὸς μηνός, δέκα καμίνοι ὕψους τριάκοντα μέτρων κατασκευάσθησαν, ἱκαναὶ νὰ παραγάγωσιν ἑκάστη ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τόνους Ἀπηγεῖτο ἐπομένως ἑκατονθήμερος ἐργασία τῶν καμίνων πρὸς παραγωγὴν τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδων τόνων.

Ἐυχερέστερον κατωρθῶθη ἐν τῷ τρίτῳ ἐργοστασίῳ ἡ κατασκευὴ τῆς μελιμελονίτιδος, ἀλλ' ἡ τρηθεῖσα ἐχειμῦθεια περὶ τὴν σύνθεσιν τῆς ἐκρηκτικῆς ταύτης ὕλης ἦτο τοσαύτη, ὥστε ἀκόμη μέχρι τῆς σήμερον δὲν ὑπῆρξε δυνατὸν νὰ γνωσθῶσιν ἀκριβῶς τὰ συστατικὰ της.

Τὰ πάντα ἐν γένει προέβαινον κατ' εὐχὴν. Εἰς τὰ ἐργοστάσια τοῦ Κρεζῶ, τοῦ Καῖλ τοῦ Ἰνδρέ, τῆς Σέϋν, τοῦ Βαρκενχέδ, τοῦ Γουλουίτε, ἢ τοῦ Κόκκερελλ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐργασθῶσι μετὰ πλειοτέρας ἐπιτυχίας. Μόλις ἀνελόγει ἐν ἀτύχημα ἐπὶ ἐργασιῶν ἀξίας τριακοσίων χιλιάδων φράγκων.

Ὁ Σουλτάνος ἐφάνετο καταγοητευμένος. Παρακολουθῶν τὰς ἐργασίας μετ' ἀδιαπτώτου ἐπιμονῆς καὶ διεγείρων διὰ μόνῃς τῆς τρομερᾶς παρουσίας του τὸν ζήλον τῶν πιστῶν αὐτοῦ ὑψηλῶν, ἠρώτα ἐνίοτε τοὺς Ἀμερικανούς, εἰς τί τῆχα θὰ ἐχρησίμευον πᾶσαι αὗται αἱ προετοιμασίαι.

«Εἰς τὸ νὰ μεταβάλουν τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου! ἀπῆντα πρὸς αὐτὸν ὁ πρόεδρος Βαρβικῆν.

— Καὶ ἀσφαλίσουν εἰς τὸν Σουλτάνον Βακλῆ-Βακλῆ, προσέθετεν ὁ λοχαγὸς Νίκολ, ἀφθιτον δόξαν μεταξὺ πάντων τῶν ἡγεμόνων τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς!

Δὲν εἶναι ἀνάγκη βεβῆτως νὰ προσθίσωμεν ὅτι ὁ Σουλτάνος ἀκούων τὰς ἐξηγήσεις ταύτας ἐγχυρία, πλήρη συναίσθησιν ἔχων τοῦ μεγαλείου του.

Τὴν 29 Αὐγούστου αἱ ἐργασίαι εἶχον περατωθῆ ἐντελῶς. Ἡ στοᾶ, ἔχουσα τὴν ἀπαιτουμένην διάμετρον, ἔφερεν ἡδη ἐσωτερικῶς τὸ λεῖτον περίβλημα τῆς διῆκον ἀπὸ τοῦ στομίου δι' ὄλου τοῦ μήκους τῶν ἑξακοσίων μέτρων. Εἰς τὸ βάθος ἀπετέθησαν δύο χιλιάδες τόνων μελιμελονίτιδος συγκοινωνούσης μετὰ τῆς ἐντυματικῆς πυξίδος καὶ ἀμέσως κατόπιν τὸ βλήμα μήκους ἑκατὸν πέντε μέτρων. Ἀφαιρουμένης δὲ τῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῆς πυρίτιδος κατεχομένης θέσεως, ἀπέμενε διάστημα ὅπως διάνυση τὸ βλήμα μέχρι τοῦ στομίου τετρακοσίων ἐνενήκοντα δύο μέτρων, ὅσον δηλονότι ἦρκει ὅπως, ἢ ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀερίων μέλλουσα νὰ προκύψῃ ὥθισις ἐπιφέρῃ πᾶσαν τὴν ἀπαιτουμένην ἐνέργειάν της.

Τὸ πρῶτον ζήτημα ὁπερ ἐπαρουσιάζετο ἡδη ἦτο τὸ ἀκόλουθον: Τὸ βλήμα θὰ παρεξέκλινε τῆς δρισθείσης ὑπὸ τοῦ I. T. Μάστωνος τρο-

χιᾶ; Ὁδαιμῶς. Ἡ ὀρθότης τῶν ὑπολογισμῶν τούτων ἦτο ἀναμφισβήτητος, ἐξ αὐτῶν δ' ἐξήγαγετο ἀκριβέστατα καὶ ἐν τίνι μέτρῳ τὸ βλήμα θὰ ἐξέκλινε κατὰ τι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Κιλικιαντζάρου, ὡς ἐκ τῆς περιστροφῆς τῆς Γῆς περὶ τὸν ἀξονά της καὶ ποῖον θὰ ἦτο τὸ σχῆμα τῆς ὑπερβολῆς ἣν θὰ διέγραφεν ὡς ἐκ τῆς μεγίστης αὐτοῦ ἀρχικῆς ταχύτητος.

Ἐτερον ζήτημα: Διερχόμενον θὰ ἦτο ἀράγε ὀρατόν; Ὁχι, διότι κατὰ μὲν τὴν ἐκ τῆς στοᾶς ἐξοδὸν τοῦ ἡσικῆς τῆς Γῆς θ' ἀπέκρυπτεν αὐτὸ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων, ὅταν δὲ ἤθελεν εἰσδύσει εἰς τὴν φωτεινὴν ζώνην ἢ σμικρότης τοῦ ὄγκου του θὰ διέφευγε καὶ τὰ ἰσχυρότερα τηλεσκοπία εἴτι δὲ μᾶλλον ὅταν ἐξέλθον τοῦ κύκλου τῆς γῆνης ἑλξείως, θὰ ἐστρέφετο αἰωνίως περὶ τὸν ἥλιον.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικῆν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ δικαίως ἔπρεπε νὰ ὑπερηφανεύωνται διὰ τὸ πέρας τῆς ἀξιωματικῆς ταύτης ἐπιχειρήσεως!

Διὰ τὴν νὰ μὴ εἶναι ἐκεῖ πρῶν καὶ ὁ I. T. Μάστων, ὅπως θυμιάσῃ τὴν ἀρίστην ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, ἀνταξίαν τῆς ἀκριβείας τῶν ὑπολογισμῶν του ἐφ' ὧν ἐβασίζοντο; Διὰ τὴν νὰ εἶναι μακρὰν, πολὺ μακρὰν, καθ' ἣν στιγμήν ἢ τρομερὰ ἐκτυροκρότησις ἐμελλε ν' ἀντηχήσῃ μέχρι τῶν περάτων τῆς Ἀφρικῆς;

Καὶ σκεπτόμενοι περὶ αὐτοῦ οἱ δύο ἑταῖροι οὔτε κὰν ὑποπτεύοντο ὅτι ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πενιχρὰν κατοικίαν του, καὶ ὅτι, δραπετεύσας ἐκ τῆς φυλακῆς τῆς Βακλιμῆς ὑποχρεώτο νῦν νὰ διατελῆ κεκορμμένος, ὅπως διαφυλάξῃ τὴν πολῦτιμον ὑπερξείν του. Ἦγνόουν ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη εἶχεν εἰς τοιοῦτον βελθόν ἐξευερθῆ κατὰ τῶν μηχανικῶν τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς τοῦ Β. Πόλου Ἐταιρίας καὶ καὶ δὲν ἐφαντάζοντο ὅτι, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ συλληφθῶσιν, ἀρεύκτως θὰ ἐσφάζοντο, θὰ κατεκερατιζοντο ἢ τοῦλάχιστον θὰ ἐκκίοντο εἰς σιγανὴν φωτιάν· ἦσαν εὐτυχεῖς, ἀληθῶς, διότι ὅτε θὰ ἐρίπτετο ἡ βολὴ μόνον μία φυλὴ τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς ἐμελλε ν' ἀντιληφθῆ τοῦ ἔργου των!

«Τέλος πάντων! εἶπεν ὁ λοχαγὸς Νίκολ πρὸς τὸν πρόεδρον Βαρβικῆν κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 22 Σεπτεμβρίου ὅτε βρενθυόμενοι ἵσταντο ἀμφοτέροι πρὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἔργου των.

— Νκί!... τέλος πάντων!... ἀλλὰ καὶ οὐφ! ἀπῆνησεν ὁ Ἱμπεῦ Βαρβικῆν, ἐκβάλλων στεναγμὸν ἀνακουφίσεως.

— Καὶ ἂν ἦτο ἀνάγκη νὰ ξαναρχίσωμεν!

— Μπᾶ! τὸ μόνον εὐκόλον!... θὰ ἐξαναρχίζωμεν!

— Τὶ καλὴ σύμπτωσις! εἶπεν ὁ λοχαγὸς Νί-

κολ, όπου είχαμεν εις τὴν διάθεσίν μας τὴν θαυμασίαν αὐτὴν μελιμελονίτιδα!

— Ἡ ὁποία θὰ ἴσκει νὰ σὰς δοῶσιν, Νικόλ!

— Βέβαια, Βαρβικάν, ἀπήντησε μετριοφρόνως ὁ λοχαγὸς Νικόλ. Εἰξεύρατε πόσας στοᾶς ἔπρεπε νὰ διορίζωμεν ἐντὸς τοῦ Κιλιμαντζάρου διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ἂν ἀντὶ μελιμελονίτιδος μετεχειρίζομεθα βαμβακοπυρίτιδα ὁμοίαν μὲ ἐκείνην ἧτις μᾶς ἐσφενδύνησεν εἰς τὴν Σελήνην;

— Πόσας, Νικόλ;

— Ἐκατὸν ὀγδοήκοντα στοᾶς, Βαρβικάν!

— Αἱ λοιπόν! θὰ τὰς ἐκάμνομεν, λοχαγέ!

— Καὶ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα βλήματα τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδων τόννων!

— Θὰ τὰ ἐχύναμεν, Νικόλ!

Κοπιᾶσθε λοιπόν, ἂν ἄγαπάτε, νὰ μεταπεισθε τοιοῦτους ἄνδρας!

Ἄλλὰ τί δὲν ἴσκαν ἱκανοὶ νὰ πραξῶσι πυροβοληταὶ περιγηθέντες μέχρι τῆς Σελήνης;

Τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἐσπέραν, ὥρας τινὰς μόνον πρὸ τῆς ὀρισμένης διὰ τὴν βολὴν στιγμῆς, ἐνῶ ὁ πρόεδρος Βαρβικάν μετὰ τοῦ λοχαγοῦ Νικόλ ἀντήλλασον οὕτω συγχαρητήρια, ὁ Ἄλκείδης Δισπερῆς, κεκλεισμένος ἐντὸς τοῦ γραφείου του ἐν Βαλτιμόρη ἐξέβαλλε κραυγὴν ἀγρίου αἰφνιδίως παραφρονήσαντος καὶ ἀνεγείρομενος ἀποτόμως τῆς τραπέζης του, ἦν ἐκάλυπτον φύλλα πλήρη ἀλγεβρικῶν τύπων ἀνέκραζεν:

«*Α! κατεργάρη Μάστων! . . . Τὸ ζῶνον μου ἔβγαλε τὴν ψυχὴν ἀνάποδα μὲ τὸ πρόβλημά του! . . . Μὰ πῶς δὲν τὸ ἀνεκάλυφα προτῆτερα! . . . Μὰ τοὺς λογαριθμούς! . . . Ἄν εἴξευρα ποῦ εὐρίσκειται αὐτὴν τὴν στιγμὴν, θὰ τοῦ ἔκαμνα τραπέζι διὰ νὰ πῶμεν μαζί ἕνα ποτήρι σαμπάνια, τὴν στιγμὴν ποῦ λογαριάζει νὰ βροντήσῃ καὶ νὰ χαλάσῃ κόσμον ἢ μηχανὴν του!*»

Καὶ μετὰ τινὰς συνήθεις αὐτῶ ἀναφωνήσεις, προσέθηκεν:

«*Ὁ γέρο Κουφαηδόνης! . . . Βέβαια θὰ ἴτο ὀλίγον 'ς τὸ κέφι: ὅταν ἔκαμνε τοὺς ὑπολογισμούς του διὰ τὸ κανόνι τοῦ Κιλιμαντζάρου! Καὶ δὲν ἔκατάλαβε πῶς τοῦ ἐχρειάζοντο καὶ τοῦ ἐχρειάζοντο κανόνια! Κακὸν βέβαια κανόνια ἠκολούθησε διὰ τὰ κανόνια του!*»

III.

Ἄκουσον ὁ λαὸς τοῦ Βαμαδάϊ περιμένει ν' ἀκούσῃ τὸ πρόσταγμα πῦρ! τοῦ προέδρου Βαρβικάν.

Ἡ ἀξιωματικὸς νύξ τῆς 22 Σεπτεμβρίου ἔφθασεν. Ἀπαισία χρονολογία εἰς τῆς ὁποίας τὴν προσέγγισιν ἢ ἀνθρωπότης κατείχετο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τρόμου, ὡς κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου τοῦ χιλιόστου ἔτους.

Δώδεκα ὥρας μετὰ τὴν διαβάσιν τοῦ ἡλίου ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Κιλιμαντζάρου, δηλαδὴ ἀκριβῶς τὸ μεσονύκτιον, ἐμελλε διὰ τῆς χειρὸς τοῦ λοχαγοῦ Νικόλ, νὰ τεθῆ τὸ πῦρ εἰς τὸ φοβερὸν τηλεβόλον.

Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι, τοῦ Κιλιμαντζάρου κειμένου ἐπὶ τῆς τριακιστῆς πέμπτῃς μοίρας πρὸς ἀνατολὰς τοῦ μεσημβρινοῦ τῶν Παρισίων, τῆς δὲ Βαλτιμόρης ἐπὶ τῆς ἑβδομηκοστῆς ἐνάτης πρὸς δυσμὰς τοῦ αὐτοῦ μεσημβρινοῦ, ἡ μεταξὺ τῶν δύο τόπων ἀπόστασις συνίσταται εἰς ἑκατὸν δέκα τέσσαρας μοίρας, ὅπερ ἀποτελεῖ διαφορὰν χρόνου τετρακοσίων πενήκοντα ἑξῶν πρώτων λεπτῶν (τέσσαρα λεπτὰ κατὰ μοίραν), ἧτοι ἑπτὰ ὥρων καὶ εἴκοσι ἑξῶν λεπτῶν, ἐπομένως καθ' ἣν στιγμὴν ἐμελλε νὰ ῥιφθῆ ἢ βολή, ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει τῆς Μαρυλάνδης θὰ ἴτο ἡ τετάρτη ὥρα καὶ εἴκοσι τέσσαρα πρώτα λεπτὰ μετὰ μεσημβρίαν τῆς 22 Σεπτεμβρίου.

Ὁ καιρὸς ἴτο θαυμάσιος. Ὁ ἥλιος εἶχε πρὸ μικροῦ δύση ἐπὶ τῶν πεδίων τοῦ Βαμαδάϊ, ἐν αἰθριωτάτῳ ὄριζοντι. νύξ δὲ γαληνιαία καὶ διαστερος, τῆς ὁποίας ὀρασιότατον δὲν ἴτο δυνατόν νὰ εὐχρηθῆ τις διὰ παρομοίαν ἀπόπειραν, ἐξήπλου πανταχοῦ τὰς μελαίνκας σκιάς τῆς. Οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον νεφύδιον θ' ἀνεμίγνυτο εἰς τοὺς τεχνητοὺς ἀτμούς, οὓς θὰ παρήγεν ἡ ἀναφλέξις τῆς μελιμελονίτιδος.

Τίς οἶδεν; Ἴσως ὁ πρόεδρος Βαρβικάν καὶ ὁ λοχαγὸς Νικόλ ἐλυποῦντο μὴ δυνάμενοι νὰ λάθωσι θέσεις ἐντὸς τοῦ βλήματος! Κατὰ τὸ πρῶτον δευτερόλεπτον ἠθέλον διανύσῃ δύο χιλιάδας ὀκτακόσια χιλιόμετρα καὶ ἀφοῦ εἰσέδυσαν μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος εἰς τὰ μυστήρια τοῦ σεληνιακοῦ κόσμου, θὰ ἐρόπτοντο εἴτε ἀνεπιστρέψει εἰς τὸ περὶ τὸν ἡλιακὸν κόσμον ἄπειρον.

Ὁ Σουλτάνος Βαλῆ — Βαλῆ καὶ οἱ ἐπισημότεροι τῆς αὐλῆς του, ὁ ὑπουργὸς δηλονότι τῶν οικονομικῶν καὶ ὁ ἀρχιδῆμιος, ὡς καὶ τὸ πολυπληθὲς μέλαν πρόσωπικὸν ὅπερ εἶχε παρασχῆταις ὑπηρεσίας του εἰς τὸ μέγα ἔργον, προσῆλθον ἐν σώματι, ὅπως παρακολούθῃσιν τὰς διαφόρους φάσεις τῆς βολῆς, ἐκ φρονήσεως ὅμως ἐτοποθετήθησαν εἰς ἀπόστασιν τριῶν χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἵνα εὐρίσκωνται ἐκτὸς παντὸς κινδύνου ἐνδεχομένου νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς καταπληκτικῆς ὠθήσεως τῶν ἀτμοσφαιρικῶν στρωμάτων.

Χιλιάδες ἰθαγενῶν ἀναχωρήσαντες ἐκ Κισόγου καὶ τῶν εἰς τὰ μεσημβρινώτερα μέρη τῆς ἐπαρχίας κατεσπαρμένων χωρίων, ἐσπευσαν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου, ὅπως θαυμάσῃσιν τὸ ἔκτακτον τοῦτο θέαμα.

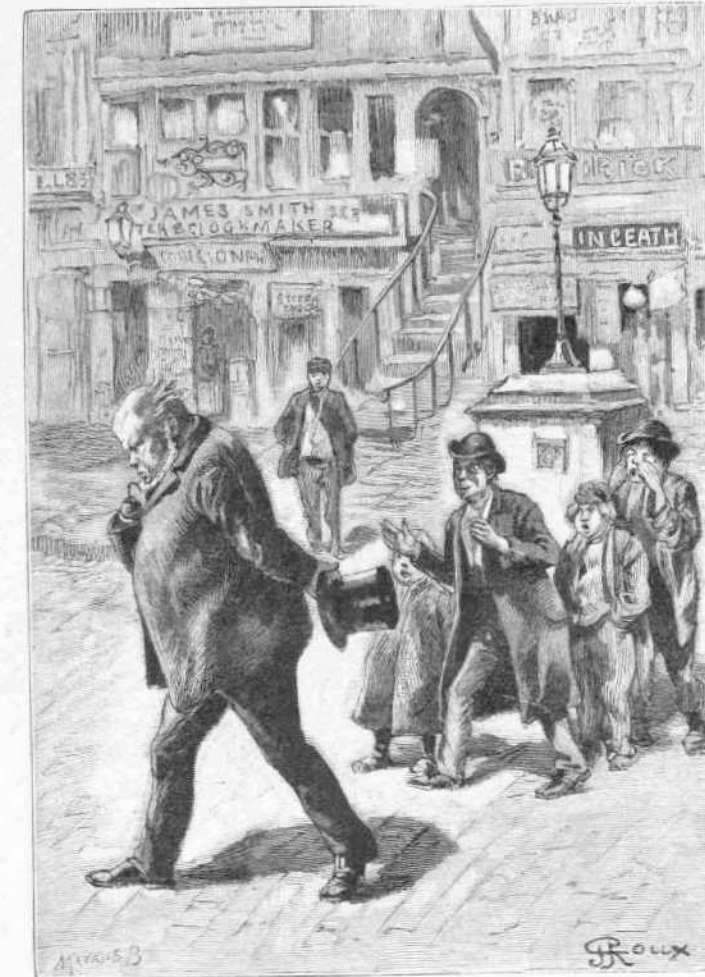
Σύρμα συνδέον ἤλεκτρικὴν συστοιχίαν καὶ τὴν ἐν τῷ βάθει τῆς στοᾶς ἀφειβίσαν ἑναυσματικὴν πυξίδα, ἐπρόκειτο νὰ διοχετεύσῃ τὸ ρεῦ-

μα ὅπερ ἐμελλε νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐκρήξιν τῆς μελιμελονίτιδος.

Ὡς προανακρούσμα δὲ, μεγελοπρεπῆς γεῦμα συνήνωσεν εἰς κοινὴν ἐστίασιν τὸν Σουλτάνον, τοὺς ἐπισημοτέρους τῆς πρωτεύουσας καὶ τοὺς Ἀμερικανούς, δαπάναις τοῦ Βαλῆ — Βαλῆ φιλοτιμηθέντος νὰ ἐπιδείξῃ πολλὴν γενναιοδωρίαν, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον τὰ ἔξοδα τοῦ

τὴν σκηνὴν ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπῆρχεν ἡ ἤλεκτρικὴ συστοιχία. Ὁ Βαρβικάν κρατῶν ἀνά χεῖρας τὸ χρονόμετρον ὑπελόγιζε τὰ λεπτὰ, ἀσυνήθως μακρὰ δι' αὐτόν, ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια φαίνονται οὐχὶ ἔτη, ἀλλ' αἰῶνες!

Τὸ μεσονύκτιον παρὰ δέκα λεπτὰ, ὁ λοχαγὸς Νικόλ μετὰ τοῦ Βαρβικάν ἐπλησίασαν τὴν συσκευὴν, ἣν τὸ σύρμα ἔθετεν εἰς συγκοινωνίαν

Ἡ ἰσχυρία τοῦ Μάστωνος.

συμποσίου ἐμελλον νὰ τῷ ἀποδοθῶσι παρὰ τοῦ ταμείου τῆς ἐταιρίας Βαρβικάν καὶ Σας.

Ἦτο ἡ ἑνδεκάτη ὥρα ὅτε τὸ συμπόσιον τοῦτο, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς ἑβδόμης καὶ ἡμισείας, ἐπερατώθη διὰ προπόσεως τοῦ Σουλτάνου ὑπὲρ τῶν μηχανικῶν τῆς Ἐχμετ.Ι.λευτικῆς τοῦ Β. Πόλου Ἐταιρίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐπιχειρήσεως.

Μετὰ μίαν ὥραν ἡ μεταβολὴ τῶν γεωγραφικῶν καὶ κλιματολογικῶν ὄρων τῆς Γῆς θὰ ἴτο γεγονός τετελεσμένον.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, ὁ συνεταιρὸς του καὶ οἱ δέκα πρωτεργαταὶ ἔλαβον θέσιν τότε παρὰ

μετὰ τῆς στοᾶς τοῦ Κιλιμαντζάρου, ἐνῶ ὁ Σουλτάνος, οἱ αὐλικοὶ του καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἰθαγενῶν ἐσχημάτιζον περὶ αὐτοὺς ἀπέραντον κύκλον.

Ἡ βολὴ ἔδει νὰ ῥιφθῆ, κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς τοῦ I. T. Μάστωνος, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἥλιος θὰ ἔτεμε τὴν ἰσημερινὴν γραμμὴν, τὴν ὁποίαν δὲν θὰ κατέλιπε πλέον ἐν τῇ φαινομενικῇ αὐτοῦ τροχιᾷ περὶ τὸν γήινον πλανήτην.

— Μεσονύκτιον παρὰ πέντε λεπτὰ! — Παρὰ τέσσαρα! — Παρὰ τρία! — Παρὰ δύο! — Παρὰ ἐν!..

Ὁ πρόεδρος Βαρβικάν παρηκολούθει τὸν δει-

κτην του ωρολογιου του φωτιζομενου υπο φανου
ον εφευρεν εις των πρωτεργατων, ενω ο λοχαγος
Νικολ εχων τον δακτυλον επι του κομβιου της
συσκευης ην ετοιμος να κλειση το κύκλωμα του
ηλεκτρικου βρεματος.

— Μόνον εικοσι δευτερόλεπτα υπολειπονται
— Μόνον δεκα ! — Μόνον πέντε ! — Μόνον εν !

Ουδ' ο ελαχιστος τρομος εξεδηλουτο εις την
χειρα του αταραχου Νικολ. Αμφότεροι δε δεν
ησθάνοντο μεγαλητεραν συγκίνησιν η καθ' ην
στιγμήν κεκλεισμένοι εντός του βλήματος της
Κολλομβιάδος άνεμενον να βροθωσιν εις τας
Σεληνιακάς χωρας !

« Πύρ !... » εφώνησεν ο πρόεδρος Βαρθικαν.

Και ο λοχαγός του λοχαγού Νικολ επήσε
το κομβιον....

Καταπληκτική έκπυροκρότησις, της οποίας
τους κυματισμούς επολλλαπλασισεν η ήχώ μέ-
χρι των ισχυατιών του ορίζοντος του Βαμασαί
και οξύτατος συριγγμός ογκου διασχίζοντας την
ατμοσφαιραν υπο την ώθησιν διασεκατομμυριου
διασεκατομμυριων λιτρών αερίου αναπτυχθέντος
εκ της ταύτοχρόνου εκρήξεως δύο χιλιάδων
τόνωνν μελιμελονιτιδος, επηκολούθησαν επί της
επιφανείας της Γης, ως εάν διήρχετο εν των
μετεώρων εκείνων, εντός των οποιων συγκεντρού-
ται όλη η σφοδρότης της φύσεως. Η παρχ-
αθεϊσα εκ τούτου εντύπωσις δεν θά ητο τρομε-
ρωτέρα, και αν σύμπασαι αι τηλεβολοστοιχίαι
του κόσμου, μεθ' όλων των κεραυνών του ου-
ρανού εβρόντων συναμα.

10'

“Οπου ο Ι.Τ. Μάστων λυπειται ίσως, διότι
ο οχλος δεν εφήρμοσε κατ' αυτόυ
τον νόμον του Λύντε

Αί πρωτεύουσαι των δύο Κόσμων, αι σημαν-
τικώτεραι πόλεις μέχρι και αυτών των μετριω-
τέρων κωμοπόλεων, άνέμενον μετά φρίκης την
ώραν της εκρήξεως. Έκαστος επί οϊουδήποτε
σημείου της γηίνης σφαιρας, χάρις εις την άπει-
ροπληθη των εφημεριδων διαδόσιν, ιγνώριζεν
ακριβώς την αντίστοιχον προς το μεσονύκτιον
του Κιλιμαντζάρου ώρα, αναλόγως της διαφο-
ρας των μεσημβρινών,

Του ηλίου διανύοντας μιαν μοϊραν ανά τέσ-
σρακ πρώτα λεπτά, η αντίστοιχος ώρα δια
τας κυριώτερας πόλεις ητο :

εις Παρισίους	9 ώρ. 40' μ. μ.
εις Πετρούπολιν	11 ώρ. 31' »
εις Λονδίον	9 ώρ. 30' »
εις Ρώμην	10 ώρ. 20' »
εις Μαδρίτην	9 ώρ. 15' »
εις Βερολίον	11 ώρ. 20' »
εις Κωνσταντινούπολιν	11 ώρ. 26' »
εις Κελκούταν	13 ώρ. 04' π. μ.
εις Ναγκίνην	5 ώρ. 05' »

Έν Βαλτιμόρη, είπομεν, δώδεκα ώρας μετά
την διάβασιν του ηλίου από του μεσημβρινοϋ
του Κιλιμαντζάρου, ητο η 4 ώρ. 24' μετά με-
σημβριαν της 22 Σεπτεμβριου, απεριγραπτος
δε ητο ο καταλαβών τρύς κατοίκους αυτής τρό-
μος την στιγμήν εκείνην. Και αληθές μέν είναι
ότι δεν διέτρεχον ούτοι τον κίνδυνον να σαρω-
θωσιν υπο των θαλασσών, η μόνη δε όρατή
μεταβολή δι' αυτούς θά ητο η εκκένωσις του
όρμου Τσησεπήκ και η παρέκτασις του εν τω
πέρατι αυτού ακρωτηριου Χαττεράς, ως μακρας
ορεινης σειρας αναδυούσης υπεράνω του αποξη-
ρανθέντος Ατλαντικου ! Αλλ' η πόλις των ως
τόσαι ήλλαι μη άπειλούμεναι υπο καταποντι-
σμου, δεν θά ανατρέπετο τάχα υπο του κλονι-
σμου, δεν θά κατεστρέφοντο τα μνημεία αυτής
και αι νυν πολυάνθρωποι συνοικίαι της δεν θά
εξηφανίζοντο υπο τα χάσματα, ατινα ενδεχό-
μενον ητο ν' ανοιχθώσιν επί της επιφανείας της
γης ; Οί φόβοι δε ούτοι δεν ησαν πληρέστατα
δικαιολογημένοι εις τα διαφορα εκείνα τμήμα-
τα της σφαιρας, ατινα δεν ήμελλον να καλυ-
φθώσιν υπο των υδάτων ;

Προφανώς, είχαν δικαιον.

“Οθεν πάς άνθρωπος, κατá την άπαισίαν
εκείνην στιγμήν, ησθάνθη το βίγος της φρίκης
εισδύον μέχρι του μυελου των οστέων. Ναί,
πάντες ανεξαιρέτως έτρεμον, πλην μόνου του
μηχανικου Αλκείδου Δισπερής. Μη έχων αυτός
τον άπαιτούμενον χρόνον να γνωστοποιήση όσα
η τελευταία έργασια του πρό μικρού τω είχαν
αποκαλύψη, επινεν ήσύχως τον καμπανίτην του,
εις ύγειαν του γηραιου Κόσμου, εντός ενός των
πρώτων εστιατοριών της Βαλτιμόρης.

Το είκοστόν τέταρτον λεπτόν μετά την τε-
τάρτην ώραν παρήλθε . . .

Έν Βαλτιμόρη . . . τίποτε !

Έν Λονδίω, εν Παρισίοις, εν Ρώμη, εν Κων-
σταντινουπόλει, εν Βερολίω, τίποτε ! . . Ουδ'
ο ελάχιστος καν κλονισμός !

“Ο κ. Τζων Μιλν, μηχανικός εν τοις άνθρα-
κωρυχείοις της Τακοςίμης εν Ιαπωνία, ουδεμίαν
εξηκριβωσεν άσυνήθη κίνησιν του γηίνου σφαιου,
ουδέ την ελάχιστην δια του τρομομέτρου του(1)

Δυστυχώς ο συννεφώδης ουρανός εν Βαλτι-
μόρη δεν επέτρεψεν, επελθούσης της νυκτός, να
εξακριβωθη αν η φαινομένη κίνησις των αστέ-
ρων υπέστη μεταβολήν τινα, τουθ' όπερ θά ητο
ένδειξις τροποποιήσεως του γηίνου άξονος.

Αλλ' οποιαν νυκτα διήλθεν ο Ι. Τ. Μάστων
εντός του αγνώστου εις πάντας, πλην της μί-
στρας Εύαγγελίας Σκόρβιτ, κρησφυγέτου του.

(1) Το τρομόμετρον είναι είδος εκκρεμοϋ, του οποιου αι
διαπάλσεις σημεϊούσι τας μικροσκοπικας κινήσεις του γηίνου
σφαιου. Κατá μίμησιν της Ιαπωνίας πολλai χωραι εισήγα-
γον ήδη την χρήσιν παρομοίων συσκευών εν τοις μεταλλείοις.

Έλύσσα αυτόχρομα ο παραφορος πυροβολητής
και δεν ήδύνατο ουδ' επί στιγμήν να κρατηθη
εις την θέσιν του ! Πόσον άτυπομόνως άνέμενε
να προστεθώσιν ήμέραι τινές εις την ηλικίαν
του, όπως λάβη την αναμφισβήτητον απόδει-
ξιν της επιτυχίας της επιχειρήσεως, πιθόμενος
ιδίοις όμμασιν ότι η τροχιά του ηλίου είχε πρά-
γματι μεταδληθη ! Η μεταβολή αυτή δεν ητο
δυνατόν να βεβαιωθη την πρωϊαν της 23 Σε-
πτεμβριου, διότι κατá την ήμέραν εκείνην ο
φωτοβόλος του ηλίου δίσκος ανατέλλει, δι'
όλους τους τόπους της γης, εκ του αυτού ση-
μείου του ορίζοντος.

Την επάυριον ο ηλιος, έπόμενος εις την συν-
ήθειάν του, ανεράνη εις τον ορίζοντα.

Κατá την πρωϊαν ταύτην οί Εύρωπαίοι
άντιπρόσωποι εύρίσκοντο επί του ξενοδοχείου
των, φέροντες ακριβείστατα αστρονομικά όργανα,
πως βεβαιωθώσιν αν πράγματι ο ηλιος ήμελλε
να διαγραφη την τροχιάν του επί του επιπέδου
του Ίσημερινου.

Αλλά τοιοϋτό τι δεν παρετηρήθη : ο άπα-
στράπτων δίσκος λεπτά τινα μετά την άνατο-
λήν του εκλίεν ηδη καταφανώς προς το νότιον
ήμισφαίριον.

“Οθεν ουδεμίαν μεταβολήν ειχεν υποστη η
φαινομενική πορεία του.

“Ο ταγματάρχης Δόνελλαν και οί συνάδελ-
φοί του έχαιρέτισαν τότε τον ουράνιον λαμπτή-
ρα, ανερχόμενον επί ορίζοντος αιθριωτάτου,
μετά ζητωκραυγών και χειροκροτημάτων έν-
θουσιωδών, ως μέγαν ήθοποιόν έμφανιζόμενον
επί μεγαλοπρεπούς ακηνης ενώπιον εκθάμβου
κοινοϋ !

« Εις την αυτήν ακριβώς θέσιν, την οποιαν
προσδιώρισαν οί νόμοι της αστρονομίας ! . . .
άνερχξεν ο Έρικ Βαλδενακ.

— Της παλαιάς μας αστρονομίας, παρετή-
ρησεν ο Βόρις Καρκωφ, την οποιαν οί άνόητοι
αυτοί και καλά ήθελον να καταργήσουν !

— Κρίμα τα έξοδα των ! Θά μείνουν με την
έντροπήν ! προσέθηκεν ο Ίακωβος Γιάνσων, δια
στόματος του οποιου εφαινετο λαλοϋσα ολόκλη-
ρος η Όλλανδια.

— Και αι άρκτικαι χωραι θά μείνωσιν αιω-
νίως κεκαλυμμění υπο των πάγων, καθώς μέ-
χρι τουδε ! υπέλαιεν ο καθηγητής Γιάν Χάραλδ.

— Ζήτω ο ηλιος ! άνεκραξεν ο ταγματάρ-
χος Δόνελλαν. “Οπως εστι και εύρίσκεται, άρκεί
δια τας ανάγκας του κόσμου !

— Ζήτω ! . . Ζήτω ! . . » επανέλαβον εν
μιá φωνη ως άντιπρόσωποι της γηραιάς Εύ-
ρώπης.

“Ο Δην Τούδριγκ όστις ουδέν ειχεν ειπή
μέχρι τουδε, εδήλωσε τότε την παρουσίαν του
δια της ορθής ταύτης παρατηρήσεως :

« Αλλά πιθανόν να μη επυροβόλησαν ! . . .

— Να μη επυροβόλησαν ; . . ανεφώνησεν
ο ταγματάρχης. “Ο θεός να δώση να έχου
πυροβολήση και δυό φοραίς μάλιστα, όχι μία ! »

Την ύπόθεσιν ταύτην εποίουν ακριβώς ο Ι.
Τ. Μάστων και η μίστρες Εύαγγελία Σκόρβιτ,
περι τούτου ήρώτων οί άδαιεις και οί έπιστή-
μονες ους η λογική των πραγμάτων συνήνου την
φοράν ταύτην, τοϋτο δε επανελαμβανε και ο
Αλκείδης Δισπερής, προσθέτων όμως καθ' εαυτόν :

« Είτε επυροβόλησαν, είτε μη, είναι έντελώς
αδιάφορον ! . . . η Γη δεν έπαυσε δια τουτο
να στριφογυρίζη εις τον παλαιόν της άξονα,
καθώς πρότερον ! »

Πάντες εύρίσκοντο πραγματικώς εν άγνοία
των συμβαινόντων εν Κιλιμαντζάρω, αλλά πρό
του περάτος της ήμέρας εις την έρώτησιν ταύ-
την της άνθρωπότητος έδόθη άπάντησις, δια
του έπομένου τηλεγραφήματος σταλέντος παρά
του εν Ζανζιβάρη Προξένου Ριχαρδου Τρούστ :

Ζανζιβάρη, 23 Σεπτεμβριου
7⁴⁸ 27' της πρωϊας.

“Υπουργόν Τζων Σ. Βράϊτ.

« Βολή έρρίφθη μεσονύκτιον ακριβώς, δια τη-
» λεβόλου ορυχθέντος εντός της μεσημβρινής
» κλιτύος του Κιλιμαντζάρου. Βλήμα διήλθε
» μετά τρομακτικών συριγγμών. Έκπυροσκόπη-
» σεις φρικώδης. Σίφων ήρήμωσε χωραν. Θάλασ-
» σα ύψώθη μέχρι πορθμου Μαζαμβικης. Πλει-
» στα πλοια έρρίφθησαν εις την ακτήν. Κωμο-
» πόλεις και χωρια κατεστράφησαν άρδην. Τα
» πάντα έχουσι καλώς.

« Ριχαρδος Τρούστ. »

Τά πάντα αληθώς ειχον καλώς, διότι πλην
των επελθουσών καταστροφών εν τη χώρα του
Βαμασαί, ενεκα του επισυμβάντος τεχνητου σί-
φωνος και των ναυαγίων, ατινα επροξένησεν η
αιφνιδια μετατόπισις των ατμοσφαιρικών στρω-
μάτων, κατ' ουδέν άλλο μετεδλήθη η φυσική
κατάστασις των πραγμάτων. Αλλά μήπως πα-
ρόμοιαι συνέπειαι δεν ειχον επέλθη και κατá
την έκπυροσκόπησιν της περιφήμου Κολου-
βιάδος ; Μήπως και τότε ο κλονισμός όστις ειχε
μεταδοθη εις το έδαφος της Φλωριδος δεν ειχε
γίνη αισθητός επί ακτίνοσ εκατόν μιλλίων ;
Βεβαιώς, αλλά την φοράν ταύτην το αποτέλεσμα
εδει να είναι εκατονταπλάσιον.

“Οπωςδήποτε, δια του τηλεγραφήματος του-
τον δυό τινα έγνωστοποιούnton εις τους ένδια-
φερομένους των δύο Κόσμων :

1) “Οτι το τεράστιον τηλεβόλον ειχε κα-
τασκευασθη εντός των πλευρών του Κιλιμαν-
τζάρου και

2) “Οτι εις την προσδιωρισμένην ώραν η
βολή ειχε βροθη.

ΚΡΑΒΑΡΑ

(Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις)

Συντάξας: Ἰ. κ. κ. 580

Γ.
Μπέρκου καὶ Μπερίστα.—Ἐπαίται.—Ἦθη καὶ ἔθιμα.—Ἀναχώρησις καὶ ἐπιστροφή.

Μίαν ὥρα ἀκριβῶς τοῦ Πλατάνου κείνται τὰ χωρία Μπέρκου καὶ Μπερίστα. Καὶ τὰ δύο ἀνήκουν εἰς τὸν δῆμον Προσγίου, οἰκούμενα τὸ μὲν ἀπὸ 500 τὸ δὲ ἀπὸ 600 καὶ πλέον ψυχάς· κείνται ἐπὶ τῆς κλιτύος ἀντιμετώπιον βουνῶν τὸ μὲν δεξιὰ τὸ δὲ ἀριστερὰ βαθύς βέυματος, χυνομένου ἀπὸ μεσημέριας πρὸς ἄρκτον ἐντὸς τοῦ Φίδερη. Ἔχουν βρύσεις, ἔχουν ὑψηροφύους οἰκίας, δύο ἐκκλησίας τῆς Παναγίας ἐντὸς τῶν ὁποίων πανηγυρίζουν τὸ μὲν κατὰ τὴν 8 Σεπτεμβρίου τὸ δὲ κατὰ τὴν 20 Αὐγούστου.

Βεβαίως αὐτὰ εἶνε ὅλα κοινὰ πράγματα· τὰ εὐρίσκει τις μόλις εἰσέλθῃ εἰς τὸ τυχόν χωρίον. Τὸ Μπέρκου ὅμως καὶ τὸ Μπερίστα δὲν εἶνε ἀπὸ τὰ τυχόντα χωρία. Ἦμπορεῖ νὰ μὴ ἔχουν τὰς ὠραίας τοῦ Πλατάνου, οὔτε τοὺς τσοπάνους τῆς Ἀραχώθης· Ἦμπορεῖ νὰ μὴ εἶνε φυτώρια δεσποτῶν ὅπως ἡ Χόμωρη καὶ γῆ ἁγίων ὅπως ἡ Κοζίτσα καὶ σκηναὶ μεσαιωνικῶν ἑσίδων ὅπως τὰ Λομποτινά, ἦσαν ὅμως καὶ εἶνε πάντοτε περίβλεπτα. Μετὰ τῆς Συνίστας καὶ τῆς Κλεπᾶς ἀποτελοῦσι ταῦτα τὴν εὐκλεῆ καὶ πολύφημον τετράδα περὶ τὴν ὁποίαν περιτρέφεται τὸ τμήμα τοῦτο τῆς Ρούμελης· καὶ ἂν θέλτετε ἄνευ αὐτῶν δὲν Ἦμποροῦν νὰ ἐννοηθῶσι τὰ Κραβάρια, καθὼς δὲν ἐννοεῖται ἡ ἀρχαία Ἑλλάς ἄνευ τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν!

Ναί, τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν ποία ταχα ἡ διαφορά! Δὲν ἐγέννησαν βεβαίως Ἀριστείδας εἴτε Λυκούργους, δὲν ἔκτισαν Παρθενῶνας καὶ Περσικὰς Στόας, δὲν ἀκούεται εἰς τὰς ἀγοράς των ἡ εὐθυμὸς εὐφυολογία εἴτε ἡ σοβαρὰ, ἀνδροπρεπὴς ὀλιγολογία, ἀλλὰ μήπως αὐτὰ καὶ μόνα ἀναδεικνύουσι τοὺς τόπους; Ὁ δαίμων τῆς Τεμέσης καὶ ὁ Ἀστράβηκος, ἡ Κίρκη, ἡ Ἀγαμήδη καὶ ἡ λοιπὴ περικλεῆς χορεία τῶν μάγων καὶ τῶν ἐπαϊτῶν τῆς ἀρχαιότητος ἰδοῦσάν ταχα ὀλιγώτερον τὰς πατρίδας των; Τούναντιον ποιητὰὶ ἀντίγραψαν τὰς ἐπιθὰς καὶ τὰς ἀράς των, φιλόσοφοι παρήλαθον τὰς καταθέσεις των, ῥήτορες καὶ ἱστορικοὶ ἐρύλαξαν μέχρις ἡμῶν τ'ἀπόκρυφα τῆς ἱερᾶς τέχνης των.

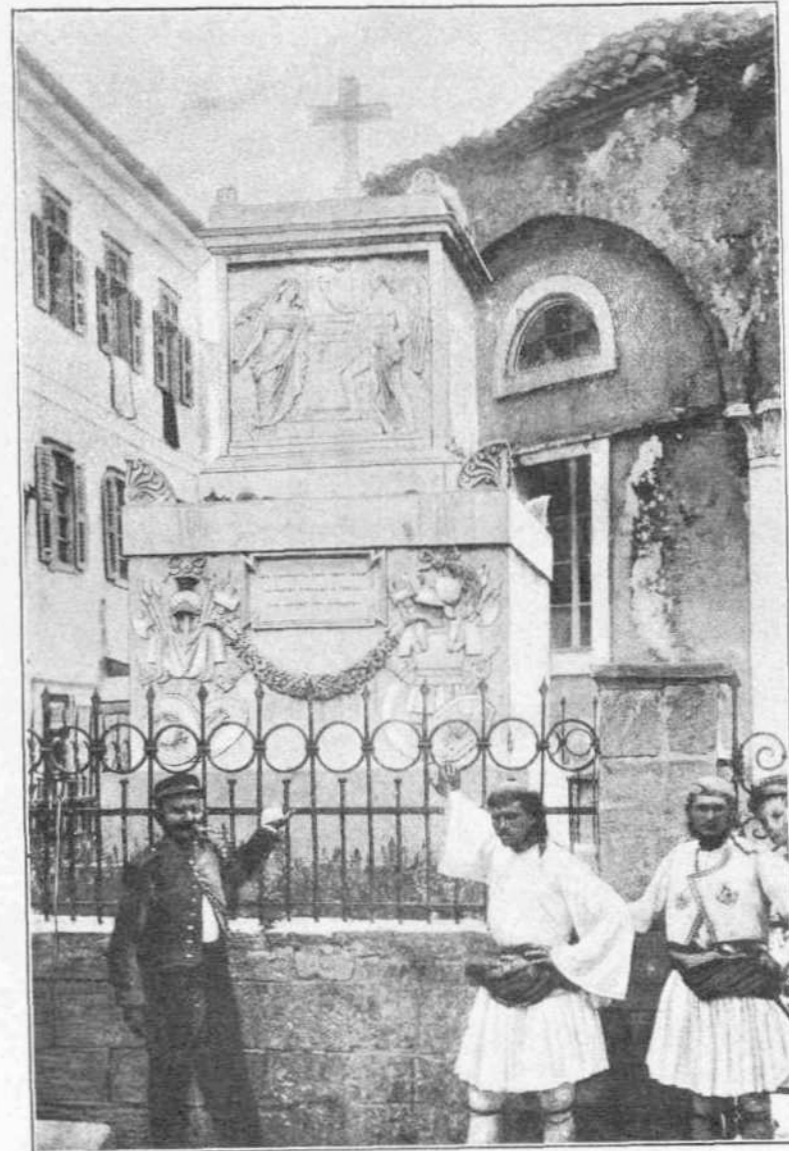
Καὶ αὐτὴν τὴν ἱερὰν τέχνην ἀκούουσιν ἤδη οἱ κατοικοὶ ὅλοι τοῦ Μπέρκου καὶ Μπερίστα. Εἶνε οὗτοι οἱ πιστοὶ θεματοφύλακες τῶν Μαρσῶν οἵτινες ἐξημέρουν τοὺς ἀγριωτέρους ὄφεις, τῶν Μηναγυρτῶν καὶ Φαρμακομάντων, οἵτινες συνεκράτουν τὴν ῥοήν τοῦ αἵματος μὲ τὸ μῶλον

καὶ τὸ τριπόλιον, τὸν ἀσφόδελον καὶ τὴν ἱεροβοτάνην καὶ ἀπήλλαττον τοὺς δαιμονιῶντας διὰ τῶν Ἐρετίων λογίων, τῶν τριγῶν, ὀνύχων, ῥιζῶν καὶ πτυσμάτων. Ὑπὸ τὸ τετριμμένον κακπότο καὶ τὸ παχυλὸν σκουφάκι καὶ τὰ χοίρινα σάνδαλα κρύπτεται ὅλη ἡ πονηρὰ σοφία τῶν ἀρχαίων, μεταμορφωμένη εἰς τὸν προδιαγραφέντα τύπον τοῦ Κραβαρίτου ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ζαρκαδόγιαννου π. γ. εἴτε τοῦ Ἀρκουδιά ὑπολαμβάνει ὁ Μελάμπους, ὁ Μουσαῖος, ὁ Ἐπιμενίδης. Ὑπὸ τοιαύτην δ' ἐνδυμασίαν καὶ τοιαύτην ἰδιότητα, μὲ τὸ ταχάρι ἀπὸ τοῦ ὄμου καὶ τὸ ῥαβδί εἰς τὴν χεῖρα, ὡς εὐσεβεῖς προσκυνηταὶ διασπείρονται εἰς τὰ τέσσαρα σημεία τοῦ ὁρίζοντος, ζητοῦντες τοὺς ἀμκθεῖς καὶ φιλελετήμονας χριστιανούς.

Πρέπει ὅμως νὰ λεχθῆ πρὸς τιμὴν των ὅτι οὔτε τὰς γυναῖκας των ἀναγκάζουν εἰς τὸ τοιοῦτον ἐπάγγελμα, οὔτε τὰ παιδιὰ των στρεβλῶνουν. Ἄν χρειασθῶσιν ἀπ' αὐτὰ ὡς ἐφόδια πορεύονται καὶ λαμβάνουν ὑπ' ἐνοίμιον ἀπὸ τὸν Ἅγιον Δημήτριον, ὅστις ὡς ἐρρέθη ἐκεῖ, εἶνε πλούσιον φυτώριον τοιοῦτων. Ἄμα δὲ καμωτὴ τὴν προμήθειάν των διευθύνονται ἀντιθέτως, εἰς Πλατάνον, κ' ἐπισκέπτονται τὴν οἰκίαν τοῦ δημάρχου, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ πιστοποιητικόν. Ὁ δῆμαρχος γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων τὸ μερίδιον ὅπερ θὰ λάβῃ ἀπὸ τὰ κέρδη τῶν πελατῶν του κ' ἔχει εἰς τὰ ἀρχεῖα του, ἀπ' αἰῶνων ἤδη, τὸν τύπον τοῦ πιστοποιητικοῦ. Τάχιστα λοιπὸν κ' ἐν ἑλαφρᾷ συνειδήσει πιστοποιεῖ ὅτι, ὁ δεινὰ κύριος ἄλλοτε εὐτυχὴς καὶ πλούσιος—ὅσον ὁ συβώτης τοῦ Ὀδυσσεύς!—ἀναγκάζεται ἤδη νὰ προστρέξῃ εἰς τὰ ἐλεήμονα αἰσθήματα τῶν χριστιανῶν, διότι τὰ πλοῖα του ἐνκαυάγησαν μεταξὺ Μπέρκου καὶ Μπερίστα εἴτε μεταξὺ Κλεπᾶς καὶ Συνίστας κ' ἐγάθη τὸ πρινοκόκι του! Τοῦτο δὲ τὸ πιστοποιητικὸν βλέπων ὁ καλὸς Σαμαρεῖτης φαντάζεται τὰ φοβερὰ κύματα καὶ τὰς ὑφάλους οἴτινες κρύπτονται βέβαια μεταξὺ τῶν ἀξένων ἐκείνων τόπων, τοὺς ὁποίους διὰ πρώτην ἰσως φοράν ἀκούει καὶ τὸ ναυάγιον τὸ ὁποῖον ἐπαθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ δίδει τὸν ὄβολον του προθύμως. Καὶ προθύμως δέχεται τὸν ὄβολόν τοῦτον ὁ Κραβαρίτης, γνωρίζων παρὰ πάντα ἄλλον πόσον γρήγορα γιομίζει τὸ σακκούλι καὶ ψαλλεῖ ἐμπαικτικῶς κατὰ τὰς εὐθυμους ὄρας του:

Μπέρκου καὶ Μπερίστα
Κλεπᾶ καὶ Συνίστα·
Ἐτοῦ Μιχαλάκη τὸ χωρίο
Πηγήσαν καρδιά τριανταδύ!

Οὗτοι οἱ ἄνδρες λείπουν δύο καὶ τρία ἔτη

Τὸ μνημεῖον τοῦ Α. Ὑψηάντου ἐν Ναυπλίῳ

(Ἐκ φωτογραφίας τοῦ κ. Γ. Γουρναποπούλου)

εἰς τὸ ταξίδι. Διασχίζουν θαλάσσης καὶ διαπορεύονται ποταμούς· ὑπερναβαίνουν ὄρη καὶ κατέρχονται κοιλάδας· κρούουν τὸ μέγρον τοῦ πλουτίου καὶ τὴν καλύβην τοῦ πτωχοῦ, κατακλίνονται πρὸ τῆς θυρίδος τῶν ναῶν καὶ τῆς θύρας τῶν καπηλείων· δέχονται τὸν ὄβολόν τῆς χήρας καὶ τὸ τάλαντον τοῦ μεγιστάνος, τοὺς ἐμπυσμους τῶν παιδῶν καὶ τὰς λοιδορίας τοῦ κόσμου· διαμφοισθητῶν τὸ κόκκαλον μετὰ τοῦ σκύλου καὶ τὰ ψυχία τῆς εὐτελεστέρως τραπέζης μετὰ τῆς γάτας· ὑπομένουσι ἀγογγύστως τὰς δυσμενεῖας τῆς φύσεως καὶ τὰς δυσμενεῖας καθὲ ἀστυνομικῆς ἀρχῆς. Οὐδὲν ὑπομονητικώτερον οὔτε πεισματωδέστερον αὐτῶν. Ἔθεσαν ὡς σκοπὸν τοῦ βίου των νὰ γελασῶσι τὴν ἀν-

θρωπότητα καὶ τὸ πράττουν τίποτε δὲν τοὺς ἐμποδίζει οὔτε ἡ φύσις οὔτε οἱ νόμοι, οὔτε ἡ γλῶσσα οὔτε τὰ ἦθη, οὔτε οἱ ἄνθρωποι, οὔτε τὰ θηρία. Ἐμπρὸς πάντα ἔμπρὸς· ἄς διακρῆν ὁ βίος ἄχαρις, ἀτερπὴς καὶ ἀγέλαστος ἀρκεῖ νὰ γεμίξῃ τὸ κεμερί.

Καὶ γεμίζει τὸ κεμερί ὁ Κραβαρίτης ὄχι δι' ἐνὸς μόνου ἐπαγγέλματος ἀλλὰ διὰ πλείστον ὄσων. Ἰγνηλατεῖ κ' εὐρίσκει τοὺς ἀνθρώπους· τοὺς ἐξετάζει ἀπὸ παντοῦ καὶ κατανοεῖ τὰ πρῶτα των. Καὶ ἂν δὲν Ἦμπορῆ νὰ ἐπιτεθῆ ὡς τὸν χριστιανὸν ἐπιτίθεται ὡς τὸν διάβολον, ὅπου δὲν δύναται νὰ τείνῃ τὴν χεῖρα ἀκονίζει τὴν γλῶσσαν· ὅπου δὲν δύναται νὰ γίνῃ παλληκαρι γίνεται δειλός, ὑπουλός· ὅταν δὲν εὐρίσκη τοὺς

φιλελεύθερος, εύρσκει τούς δησιδαίμονας, τούς μωρούς· έχει εις τήν γλώσσαν τὸ «Ἐλεῆστε, χριστιανοί, τὸ σακάτη»· έχει καὶ εις τὴν σκακούλαν τὸ φιδόχορτον, τὸ σερνικοβότανον, τὸ σιδερόχορτον καὶ τὸ βοτάνι τῆς ἀγάπης· έχει εις τὸν νοῦν τούς ἐξορισμούς καὶ εις τὸ μάτι τὴν βασκανίαν. Ὅλα δὲ αὐτὰ τὰ προσφέρει εις τὴν ἀνθρωπότητα, ὅπου εὐρη καὶ ὅπως εὐρη, παντοῦ ἀναζητῶν καὶ παντοῦ ἀγρεύων, ἀρκεῖ νὰ βίπτῃ εις ἀσφαλῆ τόπον τὴν ἄγρην του, τὰς εἰσπράξεις του.

Διότι εἶχε καὶ αὐτὴν τὴν βάσανον πρίν· οὐδαμοῦ εὗρισκε τόπον ἀσφαλῆ νὰ κρύψῃ τὰς εἰσπράξεις του μέχρις οὗ τὰς μεταφέρει εις τὴν οἰκίαν. Ἐνοχος αὐτὸς πρὸ τῆς συνειδήσεώς του, ἔκρινε καὶ ὅλην τὴν ἄλλην ἀνθρωπότητα ἔνοχον πρὸ αὐτοῦ. Κι' ἐμηχανᾶτο λοιπὸν μύρια μέσα κι' ἐπὶ τέλους εὔρε τὸ ραβδί του. Τὸ ἄκακον ραβδί του τὸ ὅποιον ἐφαίνετο ὅτι δὲν εἶχε παρὰ διὰ τούς σκύλους μόνον, τὸ ἐκούφαινε καὶ τὸ μετεποιεῖ εις ἀσφαλῆ καὶ ἀνύποπτον χρηματοθήκην!

Τώρα παρήτησεν αὐτὴν τὴν συνήθειαν. Κρατεῖ ὅμως ἀκόμη τὴν συνήθειαν μόλις ἐπιστρέφει τοῦ ταξειδίου νὰ προτέρηται καὶ ν' ἀναρτᾶ ἀπὸ τοῦ ραφίου τὸ ραβδί του εις ἰδιαιτέρου ἡλάμον, ὅπου φυλάσσονται ὅλα τὰ προγονικὰ ραβδία, ὡς τὰ ὅπλα εις τὰς ὀπλοθήκας τῶν ἡρώων. Κάθε τοιοῦτον ραβδί ἐκπροσωπεῖ κι' ἕνα ταξειδί του· ἡ ποσότης δὲ ὅλων ἡμῶν τῶν ραβδίων εἶνε τὸ τρίκιον διὰ τοῦ ὁποίου μαρτυρεῖται λαμπρῶς ἡ ἐπαιτικὴ δεξιότης του. Ἄν τύχῃ μάλιστα ὁ τοιοῦτος νὰ εἶνε καὶ ἔγγραμμος, λαμβάνει εὐθὺς ἀναμφισβήτητον δικαιοματικὰ ἐπὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ καλλιτέρου συμπολίτου του κι' ἐπὶ τῆς ὑπερόγκου, ἐκ χιλίων δραχμῶν, προικὸς τῆς! Βέβαια ἕνας ὅστις τὸσον νέος ἀριθμῆι τόσα ταξίδια, θὰ εἴπῃ ὅτι εἶχε θέλησιν καὶ δύναμιν νὰ θρέψῃ οἰκογένειαν καὶ νὰ ἠθσαυρίσῃ!

Οἱ ἀλῆται οὗτοι δὲν ἔχουν ὠρισμένην ἐποχὴν τῆς ἐξόδου των εις τὸ ταξειδί· εἴτε τῆς ἐπιστροφῆς των. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως τοῦτο γίνεται καὶ εις τὰ δύο χωρία κατὰ τὰς πανηγύρεις των. Ἐπιστρέφουν δύο εἴτε τρεῖς ἡμέρας πρίν, πάντοτε νύκτωρ καὶ κρυφίως. Ἄλλὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὅστις τούς εἶδεν εις τὴν ἀγορὰν θὰ μείνῃ ἐκπληκτος ὡς ὁ Τηλέμαχος πρὸ τοῦ μεταμορφωθέντος πατρὸς του. Τίποτε βρωμερὸν, τίποτε βρακώδες καὶ ἀκάθαρτον ἐπ' αὐτῶν· ἡ φουστάνελλα κατάλευκος· τὸ σκουφάκι κινουργές, ἀποστίλβον· ἡ μορφή ἱλαρὰ, θριαμβεύουσα· ὅπλα κινουργὴ εις τὴν ζώνην, τσαρούγια κατακόκκινα εις τούς ποδας, περίεξ των εὐθυμία καὶ θρίαμβος! Κατὰ δὲ τὰς ἡμέρας τῆς πανηγύρεως θαμβώνουν τὰ κοσμή-

ματα τῶν γυναικῶν τὰ πλούσια καὶ ὁ Βάκχος μετὰ τῆς Μαινῆδος καθιδρύνονται ἀπαρασάλευτοι ἐκεῖ.

Μετὰ δύο ὅμως εἴτε τρεῖς ἐβδομάδας πάλιν τὸ προσωπεῖον καὶ ἡ ἀμφιεσις τοῦ ἀλήτου καὶ — Θεὸς· σωρῆσ' τὴ μαννα σου τὸν πατέρα σου καὶ τ' ἀδερφάκια σου! ..

ΙΑ'.

Τοῦ Σισμάνη τὸ μνήμα. — Δορβιτσᾶ. — Πωκίστα Σίμου. — Ευδαῖος καὶ Καναβαῖος. — Βουνά Βενέτικα. — Σάπια θρούσις. — Ἐπάνοδος εις Ναύπακτον.

Ἀπεφασίσθη ὅπως ἀπὸ Πλατάνου φθάσωμεν αὐθημερὸν εις Ναύπακτον. Διὰ νὰ κατορθωθῇ τοῦτο ἔπρεπε νὰ διανύσωμεν πολὺ ὥρον καὶ δύσβατον ὁδὸν καὶ ἠνγκυκασθῆμεν νὰ ἐξυπνήσωμεν ἔνωρίς. Ἐκ τούτου ἔτυχε νὰ διακρίνω ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἐπὶ τῆς μαύρης ἐπιφανείας τῆς κόμης φῶτά τινα παρήγορα, καὶ τοῦτο ἦτο μία ἀκόμη ἀπόδειξις τῆς εὐπόρου καταστάσεως τῆς κόμης, ἐν συγκρίσει πρὸς τ' ἄλλα κατωκημένα μέρη τῶν Κραθάρων. Διότι εἰλεῖ μαῦρος ἐπικλήθηται πάντοτε ὁ πέπλος τῆς νυκτός, αἱ οἰκίαι φωτίζονται μόλις καὶ μετὰ βίας ἀπὸ τῆς πυρᾶς ἐπὶ τῆς ὁποίας μαγειρεῖται καὶ κάποτε — εις ἐκτάκτους ὅπως περιστάσεις — ἀπὸ χωματίνους λύχνους, καταναλίσκοντας βούτυρον ἀντὶ ἐλαίου. Διότι εις τὰ ἅγια αὐτοῦ χωμάτια ὅπως ἀνεστράφησαν ὅλοι οἱ βιωτικοὶ ὄροι συνέβη ὥστε καὶ τὸ βούτυρον νὰ εἶνε εὐθηνότερον τοῦ ἐλαίου. Τὸ χαριτωμένον δένδρον τῆς Ἀθηνᾶς ἀπηξίωσε νὰ βλαστῆσῃ εις τὰ ξηρὰ καὶ πενιχρὰ αὐτὰ βουνὰ ὅπου ὁ ἀρκουδόβατος μόνον ἀνθῆι καὶ ἡ καστανιὰ βίπτει τὴν βαρειάν σκιάν της. Τοῦτο γνωρίζοντες ἀπὸ καιροῦ εις καιρὸν Ἀμφισσεῖς ἐμποροὶ, φορτώνουσι δύο ἄσκους ἐλαίου ἐπὶ βωμκλέου ἡμιόνου καὶ περιέρχονται ἐπὶ ἡμέρας τὰ δυσπρόσιτα αὐτὰ μέρη, πωλοῦντες εις μεγὰλιν τιμὰς αὐτὸ τὸ ὅποιον οἱ Κραθαῖται ἀγοράζουσι μόνον ὑπὸ εὐσεβοῦς παρακινούμενοι διὰ τὰς κανδήλας τῶν ἁγίων των.

Ἀπὸ τοῦ Πλατάνου διὰ δυσβάτου ἀτραποῦ κατήλθομεν εις τῆς Πωγωνιάς τὸ βεῦμα μετὰ πορείαν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας. Γέφυρα τουρκικὴ 20 μέτρων μήκους κι' ἐνὸς πλατους, κυρτομένη εις τὸ μέσον ἀποτόμως ὡς ῥάχνη γάτας ὀργισμένης συνδέει τὰς δύο ὄχθας. Εἰς τὴν ἀντίπεραν ἀπὸ τῆς ὁποίας ἄρχεται ὁ δῆμος Πυλλήνης ἐγείρεται εἰκονοστάσιον τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ ἀμέσως ὑψοῦται βουνὸς κατάφυτος ἀπὸ πρίνους καὶ γαύρους μέσθ τῶν ὁποίων ἄγει δὺσβατος ἀτραπὸς μέχρι τῆς κορυφῆς ὅπου φαίνεται ἡ Δορβιτσᾶ. Ἐξω αὐτῆς δεξιᾶ καὶ κάτω τῆς ἀτραποῦ, μικρὸς πέτρινος σωρὸς μετὰ μικρὸν πρίνον ὃν κατατρώγουσι πεινηκτεῖς τράγοι λέγεται τοῦ Σισμάνη τὸ μνήμα καὶ εἶνε τὸ μέρος ὅπου

ἐθανάτωθη κι' ἐτάφη κατὰ τὰ προσηυμένα ὁ Θανατούλας Σισμάνης. Ἀνωτέρω ἐπὶ μακροῦ ὄροπέδιου ἐγείρεται πτωχὸν ἐρημοκλήσι τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τρεῖς πρίνοι εις τὸν ἕνα τῶν ὁποίων διακρίνεται προσηλωμένος σταυρός. Παραπάνω ἄλλοι πρίνοι μέγιστοι καὶ ἐκκλησία Ἁγίου Νικολάου καὶ προσκυνητᾶρι ἐρημωμένα. Οὕτω μετὰ τριῶν τετάρτων πορείαν ἀπὸ τῆς γεφύρας ἐφθάσαμεν εις Δορβιτσᾶν, χωριὸν ἀνήκον εις τὸν δῆμον Πυλλήνης καὶ οἰκούμενον ἀπὸ 367 ψυχᾶς· εἶχε εὐπρόσωπον τὴν θέαν καὶ ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς διὰ τὴν ὁποίαν πανηγυρίζει κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου.

Ἀκολουθοῦμεν τὴν ἀγροσαν πρὸς μεσημβρίαν ἀτραπὸν, διελθόντες ἀραιὸν δάσος ὄρουων εις τὸ πέρας τοῦ ὁποίου συναντῶμεν βρύσιν λιθόκτιστον ἀφ' ἧς ὑδρεύεται τὸ ὄπισθεν χωριὸν Πωκίστα. Μετ' ὀλίγον βλέπομεν τὸ χωριὸν εἶχε· περὶ τὰς 60 οἰκογενεῖας· μικροὺς οἰκίσκους μετ' ὀπωροφόρων δένδρων καὶ περίεξ εὐκριθμα στρέμματᾶ γῆς καλλιεργημένης. Φθάσαντες ἐπὶ τῆς ὄψρους τοῦ βουνοῦ εἴχομεν ἐνώπιόν μας εὐρείαν χάνην διατεμνομένην ἀριστερὰ ὑπὸ βουνώδους

προεχοχῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀπλοῦται τὸ χωριὸν Σίμου, ἡ πρωτεύουσα τοῦ χωρίου Πυλλήνης.

Ἐφθάσαμεν εις Σίμου περὶ τὴν μεσημβρίαν, δαπανήσαντες ἀπὸ Δορβιτσᾶς 1 1/2 ὥραν. Τὸ χωριὸν κατοικεῖται ἀπὸ 500 ψυχᾶς μετὰ τὴν αὐτὴν πτωχείαν καὶ ἐλευσιότητα πάντοτε βιοῦσας. Ἔχει ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας πρὸς βορρᾶν, ἕτεραν πρὸς μεσημβρίαν ἐπὶ περιόπτου θέσεως, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ πανηγυρίζει τὴν 29 αὐγούστου εις ἐρημοκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου.

Ἐντὸς τοῦ χωρίου τούτου βιοῖ ἀπὸ ἐτῶν ἄλλη ἱστορικὴ οἰκογένεια ἡ τῶν Ευδαίων. Ἦσαν οὗτοι προῦχοντες ἐπὶ τουρκοκρατίας ἰσχυροὶ καὶ ἐσυγγένεον δι' ἐπιγαμίας μετὰ τῶν Σισμαναίων καὶ Καναβαίων. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως ἦσαν δύο ἀδελφοὶ ὁ Κώστας Εὐδῆς καὶ Εὐθύμιος Εὐδῆς ὁ καὶ Ἀναγνώστης ἐπιλεγόμενος διότι ἦτο ἐγγράμματος. Ὁ πρῶτος ἐλέγετο καὶ Μπέης ἔλαβε δὲ γυναῖκα τὴν κόρην τοῦ Ἰωάννου Καναβοῦ, τὸν διάσημον ἐπὶ κάλλει κι' ἐπὶ ἀνδρείᾳ Λάμπρων.

⁷ Ἐπιστὸν τὸ τέλος

A. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ

ΝΥΧΤΑ

Ἐδυσεν ὁ ἥλιος ἴπισω ἀπ' τὰ βουνά,
 Ἱπισω ἀπ' τὰ βουνόκορφα νέφη σκοτεινά
 Τὸν κατευοδῶνουν.
 Πτερωτὰ κοπέλια πάλι οἱ βραδυνοί,
 Οἱ δροσάτοι Ζέφυροι τὴν πλατειὰ σκηνὴ
 Τ' οὐρανοῦ σαρώνουν.

Γιὰ ν' ἀπλώσ' ἡ Νύχτα μέσ' 'ς τὴν καθαροῦ,
 Μέσ' 'ς τὴν ἄπειρον ἔκτασι νὰ κρυφοχαρῆ
 Τὰ διαμαντικά της,
 Δὲν τὸ θέλει — ξεῦρω — δὲν ἐπιθυμεῖ
 Νὰ θωροῦν τὰ κάλλη της βέβηλοι ὀφθαλμοί
 Καὶ τὰ μυστικά της.

Δι' αὐτό, με βῆμα ἀργὸ καὶ σιγανὸ
 Ἦσαν προβάλλῃ ἡ Μάγισσα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ
 Καὶ χυθῆ' 'ς τὴν κτίσι,
 Ἦ τὸν θνητῶν τὰ μάτια ὑπνον ἀγαπᾶ,
 Ἵπνω με ὄνειρα νὰ κρυφοσκορπᾶ,
 Γιὰ νὰ τοὺς κοιμίσῃ.

Μαυρομιᾶτα Νύμφη καὶ μελαχρινή,
 Διέ, πῶς με τὰ μάγια της τὴν καταπονεῖ
 Τὴν βοῆ' 'ς τὴν χώρα! ..

'Κούρνιασαν 'ς τὰ δένδρα τὰ φαιδρὰ πουλιά;
Τὰ παιδιά 'κοιμήθηκαν μέσ' 'ς τὴν ἀγκαλιὰ
Τῆς μαμμᾶς των τώρα.

Μόνον ἡ καρδιά μου — ἀχαρη καρδιά—
'Απ' τῆς μάννας Φύσεως φεύγει τὴν ποδιά,
'Υπνο δὲν εὐρυεύει.

'Ἡ μορφή τῆς Νύχτας τὴν παραπλανᾷ:
Θλιβερὴ συμπάθεια μέσ' 'ς τὰ σκοτεινὰ
Τὴν καταμαγεύει! . .

'Ἄλλοτε, γεμάτη ἀπὸ ἡλίου φῶς,
'Ἐμοιαζε Παράδεισο, ποῦ ἄγγελος κρυφὸς
'Φύτευε ἐδῶ χάμον.

Τώρα . . . 'Ἡ παρθένα μὲ ξανθὰ μαλλιά
Μέσ' 'ς τὸν τάφον ἔσβυσε! — Πάγει ἡ ἀντλιὰ
Μέσ' ἀπ' τὴν καρδιά μου! . .

Τώρα, 'ὄσὰν τὴν νύχτα μαύρη ἀπ' τὸν καὶμῶ,
Νανουρίζει ἀθόρυδα κάθε τις παλιῶ,
Κάθε ἐπιθυμία.

Εἶνε 'μέρα; — 'Μοιάζει ἄδειον οὐρανὸν,
Ποῦ σφαλεῖ 'ς τὰ στήθια τοῦ αἵψυχο κενό,
'Ἀπειρη ἐρημία.

'Ἀρχισεν ἡ νύχτα; — ὣς ποῦ νὰ τὸ διῶ,
'Ἀπ' τὰ φυλλοκάρδια τῆς βγαίνουν χίλια δυὸ
Φωτερὰ λουλούδια:
Τῆς Ξανθῆς μου εἰκόνας 'βγαίνουν μιὰ καὶ μιὰ,
'Ὡσὰν κόσμοι ἀστέρηνοι μέσ' 'ς τὴν ἐρημίαν
Κόσμοι ἀπὸ τραγούδια.

Νύχτα, μὴν κακιῶνεις! — Πάνου 'ς τὰ βουνὰ
Ποῦ θαριέσαι μόνη σου, κάποιος 'λογυρονᾶ
Μὲ θερμὸ κεφάλι.

Μ' ἔραστοῦ λαχτάρα κάποιος μελετᾶ
Μέσ' αὐτοῦ 'ς τὰ πλούτη σου τὰ ἀχτινωτὰ,
'Σ τὰ κρυφὰ σου κάλλη.

Εἶμαι ψάλτης θεῶσκος. Δὲν κατασκοπῶ
Τ' ἄγια σου μυστήρια. Καὶ 'ς τὸ σκυθρωπὸ
Σκότος — μὴ σὲ μέλει!

'Ἄν συχνὰ μοῦ φέγγει μιὰ χρυσὴ στροφή,
'Ἀπὸ τῆς Ἀγάπης μου τὴν γλυκεῖαν μορφή
Μέσα μου ἀνατέλλει.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

Ο ΠΑΛΗΟΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΛΑΚΑΣ

Δημώδης Ναξιακὴ παράδοσις.

'Ἡ νῆσος Νάξος, εἶπερ τις καὶ ἄλλη ἐν τῷ Αἰ-
γαίῳ, εἶναι πλουσία εἰς ἱστορικὰς καὶ μυθολογικὰς
δημώδεις παραδόσεις, ἐμπνευσθίσας κατὰ τὸ πλεῖ-
στον εἰς τοὺς Ναξίους ἀγρότας, ὑπὸ μόνης τῆς θεᾶς
καὶ τοῦ μυστηρίου διαφόρων ἐν τῇ νήσῳ μνημείων
τῆς ἀρχαιότητος. Τοιαῦτα δ' εἰσὶν αἱ περὶ ἑνὸς ἐκά-
στου ἀρχαίου ἐρείπιου ἀνὰ τὸ στῆμα αὐτῶν φερόμενα
παραδόσεις, ὥστε ἀντὶ νὰ συντελεθῶσιν εἰς τὴν δια-
φώτισιν τοῦ σκότους τῶν παρελθόντων αἰώνων, περι-
πλέκουσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ πράγματα καὶ τὰ:
ἐποχὰς, καὶ περιάγουσι τὸν ἀπ' αὐτῶν πειρώμενον
νὰ ἐξαγάγῃ ἱστορικὰ συμπέρασματα εἰς ἀληθῆς χάσας,
μὴ δυνάμενον, ἐὰν ἐπ' αὐτῶν καὶ μόνων βασισθῇ, νὰ
προέλθῃ οὐδ' εἰς ἀπλῆν εἰκασίαν περὶ τῆς ἐποχῆς
εἰς ἣν τὸ περὶ οὗ ἡ παράδοσις ἀρχαίων μνημείων
ἀνάγεται.

'Ἐν τούτοις, ἡ περισυλλογὴ καὶ πιστὴ ἀναγραφὴ
ἐνίων ἐκ τῶν δημῶδων τούτων παραδόσεων, οὐ μόνον
δὲν ἀποβαίνει πάντοτε ἀσκοπὸς, ἀλλὰ τὸν κενότιον
ὠφέλιμος ὑπὸ διαφόρους ἐπιψαῖς καθίσταται πολλάκις.
Καὶ ἤδη, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἐστίας», ὅτι
παρθέτως ἐνταῦθα διήγησιν τινα, ἀκριβῶς ὡς ἤκουσα
αὐτήν, περὶ τοῦ κατὰ τὴν θέσιν «Πλάκας» τοῦ δή-
μου Βίβλου πρὸς τὸ νότιον μέρος τῆς ἡμετέρας νῆ-
σου, καὶ εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας περιπέου ὥρας ἀπὸ
τοῦ χωρίου Τρίποδες (πρωτεύουσος τοῦ ἀνωτέρου
δήμου) κειμένου Πελασγικοῦ πύργου, τοῦ κινῶν
καλουμένου «ὁ παλιὸς πύργος τῆς Πλάκας.»

'Ἐκ τῆς ἀνωτέρου θέσεως διερχόμενος κατὰ τὸν
παρελθόντα Αὐγουστον, ἔστην καὶ παρετήρουν τὰ
ἐρείπια τοῦ παναρχαίου τούτου πύργου, καὶ ἰδίως,
τὴν τέχνην μεθ' ἧς οἱ ἀρχαῖοι συνήρμοζον τοὺς ὀγ-
κῶδεις λίθους δι' ὃν ὁ περὶ οὗ πρόκειται πύργος
κατεσκευάσθη, καὶ τοῦ ὀπίσθιου, μιὰ μόνη πλευρὰ, ἀλλ'
ἐν κακῇ καταστάσει διατηρεῖται μέχρι σήμερον. 'Ἐν
τῷ μεταξύ τούτῳ, ἰδὼν με μακρόθεν γέροντες πει-
ρῶν, ἐπλησίασα, καὶ ἀφ' οὗ κατὰ πρῶτον μὲν ἠρώτησιν
«ἂν ἀπ' αὐτὰ τὰ μέρη ζητῶ βρέσιμον, ἂν εἶμαι . . .
'Ἀγγλογάλλος ἢ ἀπὸ καμμιά Εὐρώ-
πῃ,» καὶ μυρίας ἄλλας τοιαύτας ἀνοησίας, μὲ ἡρώ-
τησας κατόπιν καὶ ἂν γνωρίζω τὴν ἱστορίαν τοῦ πύργου
οὗ τὰ ἐρείπια παρατηρῶ.

— 'Ὅμι, τῷ ἀπεκρίθην. Γνωρίζεις σὺ νὰ μοὶ τὴν
εἶπης;

— Ἦντα λοῦτε τώρα ποῦ δὲν θὰ τῇ ξέρω! καὶ
ποὶς δὲν τὴν ξέρει αὐτὴ τὴν ἱστορίαν; Καὶ πῶς
ἦταν δὲ γυιέ μου ἐσὺ ποῦ διαβάξῃς βέβαια καὶ τὸν
Καζαμία καὶ πάλι νὰ μὴν τῇ ξέρεις; Κάτσε νὰ σοῦ
τὴν πῶ.

'Ἐκάθισα, καὶ ὁ ἀγαθὸς γερὼν ἤρξατο τῆς δι-
ηγήσεώς του ὡς ἀκολούθως:

«Σὲ τοῦτο ἰδῶ τὸ νησὶ τὸν παλαιὸν κειρὸ ἦταν
ἓνας βασιλεὺς κ' εἶχε μιὰ μοναχοθυατέρα ὄμορφη
ὅσα τὸ τὸ κρῦς νερὸ καὶ τὴν ἀμοιραυλεύουσαν
δυὸ λεθέντες ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Ἡ βασιλοπούλα
ἔτρωσε νὰ λάβῃ περισσότερη κλίσια 'ς τὸν ἓνα, ἂν καὶ
ἦταν καὶ οἱ δυὸ ὄμορφοι καὶ ἑκακοῦτοι 'ς τὴν ἀντρεία,

μὰ ὄσα ἐσπλαχνικῆ ποῦ ἦταν δὲν ἀποκοτοῦσε νὰ
τὸν πάρῃ ἄντρα γιὰ νὰ μὴ ψυχρῆνῃ τὸν ἄλλο ἦταν
τὰς πὸς σὲ μεγάλη συλλογὴ κ' ἔλυσε ὄσα τὸ κεί,
καὶ τὸ πλεῖστον ποῦ βλέπετε πῶς τὰ παλληκάρια
ἤρχισαν ν' ἀντιζηλεύονταν κ' ἦταν φῶδος νὰ
μὴ σκαῦνε ἀναμεισθιότητων.

'Ὁ βασιλεὺς ὁ πατέρας τῆς, μὲ τὰ πολλὰ ποῦ
τῇ ψφρευγενε τῇ ἀρπαξενε τὸ μυστικόν, καὶ ὄσα
γνωστικὸς καμῶθηκε πῶς τάχατες δὲν κατάλαβε
τίποτε καὶ μὲ τρόπο γυρίζε τὴν κουθέντα καὶ τῇ
λέει. «Ἄπο κειρὸ, κῆρη μου, νιώθω τὸν ἤμαυτό
μου πολὺ χαμένο! ἔχω ἀνάγκη ν' ἀλλάξω τὸ ἀγέρι
μου ἴσως καὶ καλλιτερέψω ἀποφάσισα τὸ λοιπὸς
νὰ χτίσω ἓνα πύργον 'ς τὴν ὄξωχῆ νὰ βγαίνωμεν κάθε
καλοκαίρι μαζί νὰ χαίρουμαστε τὰ καλλῆ τ' ὄξω-
χῆς. Εἶμαι γέρονς πλεῖα, κῆρη μου, καὶ ὄμως πολὺ
τὸ πεθυμῶ νὰ ζῶ νὰ καμαρώνω ὄχι ἄλλο τίποτε,
γιατὶ ἄλλο δὲν ἔχω ἀφ' οὗ πέθανεν ἡ μάνη σου, παρα
μόνου ἔσεν τὰ μάτια μου καὶ τὸ φῶς μου.» Αὐτὰ
τ' εἶπε καὶ τὴν ἐφιλησεν 'ς τὰ μάτια 'ὕστερ' αὐτοῦ
ἐσφιύλιξε τὰ δάκρυα ποῦχαν 'ς τὰ μάγουλά του, τῇ
λέει: 'Ἐπειδὴ τις ὄμως αὐτὸς ὁ πύργος θέλω νὰ χτί-
σῃ καὶ κάποια ἀξία ὄσα κάθε σπᾶννο καὶ ἑκακοῦτο πρᾶ-
γμα. Ἐδῶγα ἓνα ὄρισμὸ πῶς ἔχω νὰ κάμω δυὸ με-
γάλας δουλειὰς: πρῶτο καὶ ἑμε νὰ χτίσω ἓνα πύργον
ὄλο ἀπὸ τεσσαρονάντονους πέτρες καὶ δεύτερο νὰ
φέρω μὲ χτιστὸ καὶ στή χῶρα τὸ νερὸ ἀπὸ τῇ
Κάμπονες ὄμως καὶ ἡ δυὸ αὐταῖς ἐργασίαις νὰ γί-
νουνε σὲ μιὰ μέρη! καὶ ὄποιος βρεθῇ νὰ τελειώσῃ μιὰ
ἀπ' αὐταῖς προητέρα ἀπὸ τὸν ἄλλο, καὶ προτᾶξῃ
πρῶτος 'ς τὸ καλᾶν μου, αὐτὸς κῆρη μου νὰ γίνεταί
γυιὸς μου καὶ νὰ χαιρέταί μαζί σου τὸ βίος μου.

'Ἐνταῦθα διέκοψα τὸν διηγούμενον, καὶ μειδῶν
τῇ εἶπον: «Καὶ ἦτο δυνατόν εἰς μιαν ἡμέραν νὰ τε-
λειώσῃς τοιαῦτα ἐργασίαι;

— Νὰ ποῦ ἦταν, παιδί μου! ἀποκρίνεται μετὰ
πειποθήσεως ὁ ποιμῆν. 'Ἐκείνου τοῦ καιροῦ οἱ ἀνθρω-
ποι δὲν ἦταν ὄσα τῇ σημερινοί, ἦταν ἀντρεπωμένοι
κ' ἐμποροῦσαν νὰ σηκώσουνε μὲ τὸνα τους χέρι αὐτό
τὸ χάλαρο καὶ νὰ τονε σκουρίξῃ νὰ πάη ὄς ποῦ θα-
ρεῖ τὸ μάτι σου ἢ ἀνθρωπότη παιδί μου ἀγᾶμνησε!
ἢ συχωρεμένη ἢ λαλά μου μου λένε τὸ πῶς θε
νᾶρθῃ ἓνας καιρὸς, νὰ γίνουνε οἱ ἀθρώποι τόσο μι-
κροί, ποῦ νὰ ἀνεβαίνουσε 'ς τὴν ῥοδθιὰ νὰ τινάζου
τὰ ῥοδθια . . .

— Καλὰ λοιπόν, ἐξακολούθει τῇ εἶπον.

— «Νὰ μὴ τὰ πολυλογώμε, ὄσα ἤκουσεν ἡ βα-
σιλοπούλα ὄλα αὐτὰ, ἐχάρηκε ἀπὸ μέσα τῆς, γιατί
συλλογίστηκεν πῶς τέτοιες δουλειὰς δὲν ἦτο βολετὸ
παρὰ νὰ τῇ μπαρκιστοῦνε τὰ δυὸ ἐκεῖνα παλληκάρια
καὶ ἐπειδή τις τὸ ἓνα πάντα θὰ πέρνανε τὸ ἄλλο
'ς τὴν δουλειὰ θὰ κέρδιζεν τὸ στοίχημα καὶ τὸ ἄλλο
δὲν θὰ τῇ γινε παρὰ πῶν. 'Ἐτσι τὸ 'πενε καὶ ἔτσι
τόκαμεν ὁ βασιλεὺς.

'Ἀς ἐρθωμεν τώρα 'ς τὰ παλληκάρια. ὄσα ἄκου-
σαν τὸν ὄρισμὸ τοῦ βασιλεῖ ἀβρῆκε τὸ ἓνα τὸ ἄλλο
καὶ συμφωνήσανε τὸ ἓνα νὰ χτίσῃ τὸν πύργον, καὶ τὸ

ἄλλο τὸν καὶ τοῦ νεροῦ. Τὸ παλληκάρι ποῦ ἦταν γιὰ νὰ χτίσῃ τὸν πύργον, ὡρα τοικαλιῶ εἶχε κομμένες καὶ πελεκημένες τὴν πέτρας, καὶ ἤρχισεν τὸ χτίσιμο· μὰ ἀπὸ τὴν πολλὴν κούραϊν ἔπιστηκεν τὸ στομάχι του. Ἡ ἀδελφή του ποῦ στεκοῦταν ἀγνάγνια κ' ἔκανε τὴν ἡλεκάτη τὴν λυπήθηκε καὶ χωρὶς νὰ συλλογιστῇ πῶς ἦταν βαρεμένη ἤρχισεν νὰ τοῦ πασάρῃ αὐταῖς τὴν θεώρατες πέτρας καὶ ἔτσι μὲ τὴ βοήθειά τῃ ἀποτελείωσεν τὸν πύργον χωρὶς ἀκόμη, μόλις ἤθελεν ἕνα κονταρόξυλον νὰ βασιλέψῃ ὁ νήλιος.

Τὸ βάζει τότε ἔς τὰ ποδάρια καὶ μιά καὶ δυὸ καὶ γιὰ τὸ παλάτι· μόλις ὅμως ἐπλησίασεν ἐσυλλογίστηκε πῶς ἐξέλασε ἀπίσω τὰ σιδερικά του ἠλωμύνησα νὰ σοῦ πῶ πῶς ὁ βασιλεῖα· εἶχε προστάξῃ νὰ φέρουνε καὶ τὰ σιδερικά μαζί. Τί νὰ κάμῃ τότες; νὰ στραφῇ ἀπίσω νὰ τὰ πάρῃ; ὁ ὄργισσεν· νὰ μὴ γυρίσῃ; θά ἄχανε τὸ κορίτσι ἀμπρὸς γκρεμῖν καὶ πίσω θά ἄλασσα· τοῦ θε νὰ ποραλογιάσῃ. Γυρίζει πίσω μονομιάς κ' ὡς τενὰ τῆς Ἀμῆ φτάνει ἔς τὸν Πύργον, παίρνει τὰ σιδερικά, καὶ μιά καὶ γιὰ τὸ παλάτι μολανεπνιάσῃ.

Τὸ ἴδιον ἐσυνέθηκεν καὶ ἔς τὸ ἄλλο παλληκάρι· σὰν ἐτέλειωσεν κ' αὐτὸ τὸν καὶ, ἀρπᾶ τὰ σιδερικά του καὶ σὰν τὸν αὐδούρα τρέχει στὸ παλάτι. Μὰ τὰ ἀροῖζικα ποῖος ἤθελα τοῦς πῆ τί τοῦς ἐφύλαγεν ἡ Μοίρα των ἀπίσω. Ὁ νοῦς κ' ὁ λογισμὸς των καὶ τῶν ἐδωκῶν ἦταν ἔς τὴ βασιλοπούλα κ' ἐτρέχαν ν' ἀποχτήσουν τιμαῖς καὶ παλάτια κ' ὁ μαῦρος Χάρος ἦταν ἔτοιμος μ' ἕνα χτύπημα ν' ἀρπάξῃ καὶ τῶν δυὸ τῆ ζωῆ. Παληόκοσμος ἀνάθεμά τον! Καλὰ τὸ λένε «κόσμη ψεύτη Χάρε κλέφτη»...

Σὰν ἐπλησίαζε τὸ παλληκάρι τοῦ πύργου ἔστὸ παλάτι ἀλλαξοπροσωπιασμένο ἀπὸ τὸ τρεχῖν καὶ τὴν κούραϊν, βλέπει τὸ ἄλλο παλληκάρι ἔτοιμο νὰ πατήσῃ τὸ πρῶτον σκαλοπατι. Μ' ἕνα σάρτον τὸ φθάνει καὶ γυρεύγει νὰ τὸ προσπεράσῃ, μὰ τὸ ἄλλο δὲν τ' ἀφίνει. Τσακώνουντε ἔς τὰ χέρια κ' ἀγριεμμένα σὰν λιοντάρια, πολεμοῦνε νὰ ξεσιστοῦνε. Ἡ βασιλοπούλα ποῦ ἦταν ἔς τὸ παράθυρον καὶ μὲ καρδιόχτυπο καρτέρα νὰ δῇ ποῖος ἀπὸ τῆς δυὸ τῆς μέλλουντανε, σὰν εἶδενε τὰ παλληκάρια κ' ἐπιαστήκανε, ἔτρεξε νὰ τὰ ξεχωρίσῃ, μὰ «τῆς τύχης τὰ γραμμένα, δὲ παρέρχεται κανένα.» Ὅσο νὰ προλάτῃ κάτ' ἔς τὴν πόρταν, ὁ Χάρος ἐτρέξεν προτῆτερα. Τὰ δυὸ παλληκάρια, μὲς ἔς τὸ αἶμα βουτηγμένα, ἦτανε ξαπλωμένα σὰν θεριὰ ἔς τοῦ παλατιοῦ τὸ κατώγιον.

Τέτοιον τέλος ἐλάβανε τὰ καμένα· ἡ δὲ βασιλοπούλα ἀπὸ τὴ λύπη τῆς πῶς ἐγίνε ἀφορμὴ νὰ καθοῦν δυὸ νεοὶ σὰν κ' ἐκεῖνοι ὠρκίστηκεν νὰ μὴν ἔμψῃ πλεῖα ἔς τὸ κόσμον παρὰ σὰν γραμματιζούμενη κοπέλα ποῦ ἦτανε ἤρθε σὰν ἐπέθαν' ὁ πατέρας τῆς καὶ κατοίκησεν ἔς τὸν πύργον ἐτούτου καὶ τὸν ἔκαμεν μαν-

τεῖο καὶ γίνινε κ' αὐτὴ προφήτισσα. Κάθε βράδου τὰ λοιπὰ σὰν ἦτανε ἀστροφεγγιά ἐντόνουντα μὲ βόυχα ἀσπρα κατάσπρα σὰν τὰ γὰ-γὰρα τοῦ νήλιου κ' ἀνέβαινε ἔς τὴν κορφή τοῦ πύργου ποῦ εἶχεν ἕνα σκαμνὶ πολὺ μεγάλο μὲ τρία ποδάρια καὶ καθίζετο καὶ ἐβλεπενε τ' ἄστρα μὲ τὴ Σολωμονικὴ ἔς τὸ χέρι ὀλονυχτίς. Τόμου πάλι ἀρχίνανε νὰ κάμῃ πῶς ῥοδιζῆ, νὰ σοῦ τὴν καὶ κατέβαινε κ' ἔλεγε ἐἰς τὸν καθίνα τὸ τί ἤθελα νὰ τοῦ τύχῃ ἔς τὴ ζωῆ του χωρὶς ποτέ τῇ νὰ ληθεύγεται σὲ τίσις.

Μὰ ὕστερα ἀπὸ πολὺν καιρὸ ἐβούληθεν μιά ἡμέρα ὁ πύργος, καὶ ἀπὸς τότες ἡ κοπέλα ἐγίνινε ἀνεφταράτη καὶ δὲν ἐξαναἰνῆκενε πλεῖα μὴδὲ ἡ φανειὰ τῇ φανειᾷ τῇ.

Περάσαντας δὲ πάλι ἄρκετὰ χρόνια καὶ σκάρωντας ἐδεπὰ χάμω μιά ἡμέρα τὰ βισκαρούδικα κοπέλα, εὐρήκανε τὸ τριπόδιο σκαμνὶ τῇ κοπέλας ὀλόγερρον σὰν τὴν ὥρα ποῦ τόκαμεν ὁ μάστορης, καὶ τὸ φέρανε ἐκεῖ ἀπὸ τὸ πᾶνω ποῦ εἶναι τὸ χωριὸ μας καὶ μαζώνουνταν πλεῖα ὄλος ὁ κόσμος νὰ τὸ θεωρῇ ποῦ ἦταν ἕνα πανόραμα καὶ ἀπὸς τότες δὲ γυιέ μου εἶναι ποῦ βγάλανε καὶ τὸ χωριὸ αὐτὸ «Τριπόδες.»

Ἄγκαλὰ καὶ νὰ ἐγίνινε ἀνεμορπῆ κ' ἀνεξταράτη ἡ βασιλοπούλα ἀπὸ τὸς χιλιάδες μιλιστῶνια χρόνια ἐντοσούτως ὅμως τὸ στοιχεῖόν τῆς κάθε βράδου ἀπ' ὄντας καὶ ἐπῆρανε τὸ Τριποδὶ τῇ βγαίνει καὶ γυρογυρίζει τὰ βουλιδία τοῦ πύργου καὶ τὸ γυρεύγῃ, καὶ δὲν ἀφίνει χριστιανὸ νὰ περάσῃ τὴν νόχτῃ παρὰ τόνε χαλᾶ ἄμα δὲν προφτάξῃ νὰ κάμῃ τὸν σταυρὸ του!

— Καὶ σοῦ ἔτυχε καμμιά φορὰ νὰ περάσῃς ἀπ' ἐδῶ τὴν νόχτῃ; τὸν ἠρώτησα γελῶν.

— Μὴ γελάς, γυιέ μου, γιατί δὲν εἶναι ψέμματα πῶς πολλοὶ εἶδαν τὴν κοπέλα μεταμορφωμένη πολλῶν λογίων, ποτεν σὰν τράκος νὰ μὴν ἀφίνῃ τὰ πρόβατα νὰ περάσουν τὸ βράδου, ποτεν σὰν καμπαναρεῖο ἀθεώρατο καὶ ποσα ἄλλα ποῦ ἡ Κυρία ἡ Τριποδίωτισσα νὰ βάλῃ τὸ χέρι τῇ σὲ κάθε χριστιανὸ ποῦ περᾶ καὶ νὰ ἐλεῖσῃ καὶ μέν. (ἐνταῦθα σταυροκοπεῖται ὁ γέρων). Ἐγὼ, γυιέ μου, ποῦ μ' ἄρωτᾷς ἂν περᾶσα τὴν νόχτῃ ποτές μου, σοῦ λέω δὲ πῶς μιά κ' ὄζω ἦτανε ποῦ γελάσθηκα καὶ περᾶσα καὶ ἀπὸς τότες ἔκαμα ὄροκα καὶ σταυρὸ νὰ μὴ μεταπεράσω μοναχὸς μου, γιατί λίγο ἦτανε νὰ κοπῇ τὸ αἷμά μου ἀπὸ τὴν τρομάρα μου σὰν τὴν εἶδα μὲς ἔς τὰ μεσάνυχτα ποῦ περᾶσα μεταμορφωμένη σὲ ἀνέμη καὶ νὰ σβουροκοπᾷ σὰν τὰ ἔφατ' ἀνέμη ἀπάνω ἔς τὰ χαλάσματα τοῦ πύργου.»

Ταῦτα μοὶ διηγήθη ὁ γέρων περὶ τοῦ ἀρχαιστάτου τούτου πύργου. Παραμύθια δὲ δημῶδες παραδοσιατὰ διάφορα ἐν τῇ νήσῳ ἐρεῖσια Βυζαντινῆς καὶ Φραγκικῆς ἐποχῆς ἀφορώσα, θὰ ἐπιστείλω ἄλλοτε τῇ «Ἐστία.»

Ἐν Νάξω

Mix. I. ΜΑΡΚΟΠΟΛΙΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἡ βίβλος τῶν καπνιστῶν. — Μὲ τὰ δῶρα τοῦ νέου ἔτους ὁ Βλονδὲλ ἐξέδωκεν ἐν Παρισίαις τὴν «Βίβλον τῶν φίλων τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ ταμπάκου» μετὰ πολλῶν εἰκόνων. Ἔχει πράγματα τὸσον ἐνδιαφέροντα τοῦς καπνιστὰς καὶ τοῦς ταμπάκιστὰς ὡς τε πιθανὸν ὅλοι αὐτοὶ νὰ θελήσουν νὰ τὸ προμηθεύουν καὶ τότε τὸ βιβλίον θὰ ὑπερβῇ εἰς ἀριθμὸν ἐκδόσεων καὶ τὴν «Νανάν» τοῦ Ζολᾶ καὶ τὸν «Σιδηρουργὸν» τοῦ Ὄνέ. Ὅλα τὰ εἰς τὸν καπνὸν ἀναφερόμενα περιελήφθησαν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐντὸς τοῦ βιβλίου οὗτινος αἱ μεγάλαὶ διαιρέσεις ἰδοῦ ὁποῖους τίτλους φέρουσιν : Ὁ «Καπνὸς ὃν καπνίζομεν» ἢ «Πίπα» τὸ «Σιγάρον καὶ τσιγάρεττον» ὁ «Ταμπάκος» ἢ «Καπνοθήκη» τὰ «Ἵπερ καὶ τὰ κατὰ τοῦ καπνοῦ.» Αἱ εἰκόνες τοῦ εἰνε ὠραῖαι καὶ πολλαὶ τούτων χρωματισταὶ. Τὸ βιβλίον ὁ ἀναγνωστὴν ἴσως ἀπὸ πλείστους, ἀλλ' ἡ κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ καπνοῦ Ἐταιρεία δὲν θὰ τὸ τιμῆσῃ ἀνμφιβόλως διὰ μεταλλίου τῆς.

Ἡ μυωπία τῶν ζῶων Ὑπάρχουσι φαίνεται, ἂν πιστεύσωμεν εἰς τὸν ἱατρὸν ἐξ Ἀλγερίας κ. Μοταί, λέοντες μυωπεσ, πάνθηρες πρεσβύωπεσ, καὶ λέοντες ὑπερμέτροπεσ. Ὅσον παράδοξον καὶ ἀν φαίνεται «ἐκ τῶν προτέρων» ἡ πληροφορία αὐτῇ, τὸ πρᾶγμα δύναται ἀναμφισβητήτως νὰ διευκρινισθῇ διὰ μιᾶς πραγματικῆς ὀφθαλμολογικῆς ἐξετάσεως. Ὅπως δὲ ὁπτε, ἰδοῦ ὅτι περὶ τοῦ ζητήματος λέγει ὁ σοφὸς φυσιολόγος, ὅστις συνάμα εἶνε καὶ διακρινόμενος ὀφθαλμολόγος : Ὡς γνωστὸν, λέγει, τὰ ἄγρια θηρία, αἱ μεγάλαὶ ἔλαφοι, οἱ λέοντες, οἱ τίγρεις, οἱ πάνθηρες κλπ. εἶνε ὄλοι ὑπερμέτροπεσ, δηλ. οἱ ὀφθαλμοὶ των εἶνε οὕτω κατεσκευασμένοι ὡς τε νὰ διακρίνωσιν εἰς μεγάλας ἀποστάσεις. Ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀγρίᾳ του καταστάσει καθ' ἡν ἔζη ἐν ὑπαίθρῳ, ὡς ἐπίσης ὁ χωρικός, ὁ ναυτικός, εἶνε ὁμοίως ὑπερμέτροπεσ. Ὁ ἀληθὴς κυνηγὸς διακρίνει εἰς μεγάλῃ ἀστάσει. Ὁ κ. Μοταί ἐπέβεβαίωσε τὴν ὑπερμετροπιάν ὄλων τῶν θηρίων τῶν θηριοτροφείων τῶν συλληφθέντων μετὰ τὸν ἔκτον ἢ ἑβδόμον ἀπὸ τῆς γεννησεως των μήνα. Ἄλλῃ παρατήρησεν καὶ λίαν ἐνδιαφέροντα γεγονότα ἐμφανίσεως τῆς «μυωπίας» ἐπὶ τινος ἀριθμοῦ θηρίων «γεννηθέντων εἰς τὸ θηριοτροφεῖον ἢ συλληφθέντων κατὰ τοὺς πρώτους ἔξι μῆνας των. Ἐπὶ ἐννεα λέοντιδεῶν ἀγεννηθέντων ἐν τῷ θηριοτροφείῳ καὶ ἔχοντων ἡλικίαν 12 ἕως 18 μηνῶν, οἱ τέσσαρες ἦσαν μυωπεσ. Δύο λέοντες τεσσάρων καὶ ἕξ ἐτῶν, γεννηθέντες ἐν τῷ θηριοτροφείῳ ἦσαν μυωπεσ. Δύο τίγρεις, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν γεννησίν των συλληφθεῖσαι, εἶχον ποσοβληθῆ ἕξ ἐλαφρὰς μυωπίας. Κατὰ τὸν κ. Μοταί, τὰ ζῶα αὐτὰ καθίστανται μυωπεσ διότι νεαρῶτα καὶ κατὰ τρόπον συνεγῆ εἶνε ὑπόγρυκα νὰ βλέπωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τ' ἀντικείμενα, ζῶντα ἐν περιωρισμένῳ χώρῳ. Μάλιστα, τὰ ὑποβάλλουσιν ἐνωρίστα εἰς ἀσκήσεις καθ' αἵς τὰ παρακινούσι νὰ προσγλῶσι τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ δακτύλου κλπ. Ὁ Μοταί παρατήρησε ὅτι οἱ ὄροι τῆς μυωπίας τῶν θηρίων εἶνε οἱ αὐτοὶ κατὰ βάθος μὲ τοὺς τῆς μυωπίας τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων καὶ εκπαιδευτηρίων : παιδία ἀρχόμενα νεαρῶτα ἐπὶ τῶν σπουδῶν των καὶ συν-

επὶς ὄρασις ἀσθενῆς ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ὀφθαλμολογικῆς ἐν τοῖς σχολείοις ὑγιεινῆς. Καὶ ἡ μυωπία τῶν ἐν τοῖς θηριοτροφείοις θηρίων, ὡς ἡ τῶν μαθητῶν, προέρχεται ἐκ τοῦ πρώτου περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας τῶν ὀπτικῶν των ὀργάνων, διὰ τοῦ ἐντός των θηριοτροφείων περιορισμοῦ των.

Πρωτότυπον δῶρον. Νεκρὸς βῶσσοσ ὁ ὅποισ ἐκλήγρινόμησε πρὸς τινος 2000000 βουβλίων ἤθελξε νὰ ἐκπλήξῃ προσφιλῆ κυρίαν ἐορτάζουσαν τὰ γενέθλιά τῆς καὶ ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν ἕνα μικρὸν .. προκοδεῖλον.

Αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ Ἑρωῶ. — Ὁ δολοφόνος αὐτός τοῦ Γκουφέ, ὃν τὰ παρισινὰ δικαστήρια καλεῖδικασε πρὸ ὀλίγου εἰς θάνατον, ἀφοῦ ἔμαθε τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, ἢ ἄλλως τε ἐπερίμενον, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γράψῃ τὰ μνημονεύματά του. Καθὼς δὲ οἱ μεγάλοι μυθιστοριογράφοι ζητοῦν νὰ δημοσιεύσουν τὰ ἔργα των εἰς φύλλα μεγάλης κυκλοφορίας, παρόμοιον φύλλον ζητεῖ καὶ ὁ κακοὐργος αὐτός πρὸς δημοσίευσιν των ἀπομνημονευμάτων του. Ἐκτακτον βεβαίως ἐνδιαφέρον δὲν θὰ ἐνέχωσιν, ἀφοῦ, ἂν ληφθῶσιν ὑπὸ ἐποψιν μυθιστορικῆν, θὰ εἶνε τὰ ἐν αὐτοῖς ἀναφερόμενα κατὰ πολὺ ὑποδεέστερα των μυθιστορικῶν ἐμπευόσεων τοῦ Μοντεπέν, τοῦ Λερμαϊνά, τοῦ Σὺλῆ καὶ τοῦ Ριβουῦ· γου. Ἄλλ' ὁ Ἑρωῶ ἔχει μεγάλην πεποιθησιν περὶ τῆς ζητήσεως των καὶ θέλει κατοῖτην νὰ γίνωσιν βιβλίον. Τὸ βιβλίον ἴσως τύχῃ κυκλοφορίας πολὺ μεγαλητέρας τῶν μᾶλλον δημοτικῶν μυθιστορικῶν τῆς ἐποχῆς, καὶ τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως κέρδος του, ποθεῖ ὁ Ἑρωῶ νὰ διατεθῇ ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας του. Ὁ φρονεῖ εἶνε ὑπανδρὸς ἔχει γυναῖκα καὶ τέκνα ἅτινα ὑπεραγαπᾷ, ὡς φαίνεται, καὶ θέλει νὰ τ' ἀποζημιώσῃ διὰ τὴν βλάβην ἣν τοῖς προὔξενησε. Πιθανὸν ὅμως αὐτὸ νὰ ἦναι ὁ δευτερευὼν λόγος, καὶ αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ δολοφόνου νὰ προσέρχωνται μᾶλλον ἐκ ματαιοδοξίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά. — Τὰ παρισινὰ δικαστήρια ἀπασχολεῖ ἡ φιλολογικὴ κριτικῇ. Ὁ δραματογράφος Μπέκ ἐνήγγαγεν εἰς δίκην τὸν κριτικὸν Σαρσαί, διότι οὗτος δυσμενῶς ἐξεφράσθη κατὰ τῆς «Παρισινῆς» ἐκείνου, ἣν ἄλλοτε εἶχεν ἐπαινεσει. Τὴν κατηγορίαν του Μπέκ στηρίζει εἰς τὰ ἐξῆς δύο : 1) ὁ κριτικὸς ἀπεφάνθη περὶ τῆς «Παρισινῆς» ὅτι δὲν εἶνε προωρισμένη νὰ φέρῃ μεγάλη κέρδη εἰς τὸ Γαλλικὸν θεάτρον, καὶ 2) ὅτι τὸ ἔργον δὲν εἶνε ποσὸς ἀριστοῦργημα. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον δικαία ἡ ὀργή τοῦ κ. Μπέκ, ἀφοῦ παρὰ τοῦ αὐτοῦ κριτικοῦ εἶχεν ἄλλοτε ἐπιτύχει κολακευτικὸς διὰ τὸ ἔργον του κρίσει. Ἀλλ' ἔκτὸ δικαστήριον, ἀμφίβολον ἂν θὰ συμμερισθῇ τῆς γνώμης του.

— Μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίης πρὸς πλήρωσιν τῆς κενωθείσης διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ὡζιέ θέσεως ἐξελέγη ὁ πρωθυπουργὸς κ. Φρευσινέ. Ὁ μέχρις ἐσχάτων ἀπομεινὰς πιστὸς εἰς τὸν Ζολᾶν εἶνε ὁ ποιητῆς Φραγκίσκος Κοπέ.

— Εἰς τῶν μεγάλων καὶ τῶν μᾶλλον ἀφωτισμένων εἰς τὴν τέχνην ποιητῶν εἶνε ἀναμφισβητήτως ὁ Θεοφίλος Γκατιέ. Περὶ αὐτοῦ, ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς συγγραφέως, ὠραῖαν ἐξέδωκεν ἐσχάτως μελέτην ἐν Παρισίαις ὁ Maxime du Camp. Ἡ μελέτη εἶνε μίγμα

ιδιωτικῶν ἀναμνήσεων καὶ κριτικῶν παρατηρήσεων Κατόπιν εἰσαγωγικοῦ κεφαλαίου περὶ τῆς νεότητος τοῦ συγγραφέως τοῦ «Καπετὰν Φρακκάσα», ὁ Γκιωτιὲς ἐξετάζεται ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τὰς διαφόρους αὐτοῦ φάσεις, ἤτοι ὡς κριτικός, περιηγητής, διηγηματογράφος καὶ ποιητής.

Ἐπιστημονικά. Τὴν νέαν ἐφεύρεσίν του ὁ Ἔδισον· τὸ «τηλεφῶτον» θ' ἀνακοινῶσιν κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐν Νέῃ Ὑόρκῃ παγκοσμίου ἐκθέσεως. Κατὰ τὰ ἐκ τῶν προτέρων λεγόμενα διὰ τοῦ «τηλεφῶτου» θὰ δύναται τις νὰ διακρίνη μορφήν γνωστὴν ἐν Ἰοστώνῃ ἐκ Νέας Ὑόρκης.

Ἐκπαιδευτικά. Ὁ ἑκατομμυριοῦχος ἀμερικανὸς Δανιὴλ Φαγερμαϊθερ ἐσχάτως ἀποθάνων ἐκληροδότησε 2,100,000 δολάρια εἰς 20 σεμινάρια διαφόρων πόλεων.

Θεατρικά. Ἡ ἑκτακτος παράστασις τῆς «Κάρμεν» ἡ δοθεῖσα ἐν τῷ παρισινῷ Κωμικῷ Μελοδράματι ὑπὲρ ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος τοῦ Μπιζέ, παρέτεχεν ὄφελος 42,000 φράγκων.

— Ὁ διάτμητος γερμανὸς μυθιστοριογράφος Σπιλχάγεν ἐπεράτωσεν ἐν ὄραμα, τὴν «Ἠλικίαν τοῦ σιδήρου», παρασταθισμένον, πρὸ τοῦ τέλους Δεκεμβρίου, εἰς τὸ Schampielhans τοῦ Βερολίνου καὶ οὐτινος ἡ παράστασις θὰ προκαλέσῃ λόγους, μέγαν θόρυβον, ὡς ἐκ τῶν ἐν τῷ ἔργῳ πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἰδεῶν τοῦ συγγραφέως.

Συγκοινωνία. Ἐν σιδηροδρομικῶν τραίνο· διέτρεξε πρὸς δοκιμὴν τὸ μεταξὺ Βρυξελλῶν καὶ Παρισίων διάστημα εἰς 3 ὥρας.

Νεκρολογία. Ἀπέθανε κατ' αὐτὰς ἐν Παρισίῳ ὁ μυθιστοριογράφος Ἀδόλφος Βελώ, ἄγων τὸ 62 ἔτος. Ὁ Βελώ ἦτο πολυγραφώτατος συγγραφεύς, τὰ δὲ ἔργα του ἀνεγνώσκοντο πολὺ καὶ τινὰ ἀριθμοῦσι δεκάδας ἐκδόσεων, ὅχι τόσον διὰ τὴν φιλολογικὴν αὐτῶν ἀξίαν, ἢ τὸ ἐπαγωγὸν ὄρος, ὅσον διὰ τὰς σκανδαλώδεις ὑποθέσεις των. Ἐν ἐκ τῶν ἀβωστέρων «τὸ ἄρθρον 47» καὶ ἄλλα τινὰ μετεφράσθησαν ἑλληνιστί.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Ὁ Τζάρος δι' οὐκαζίου ἀπηγόρευτεν εἰς τοὺς Ῥώσους ὑπὸχρεῶσιν τὴν εἰς Μοναχὸν μετάβασιν. Εἰς τοῦτο προεβή, διότι πολλοὶ Ῥῶσοι, ἐσχάτως μάλιστα, κατεστράφησαν ἐκεῖ διὰ τοῦ χαρτοπαιγίου, τινὲς δὲ καὶ ἠτύοκτόνησαν κατόπιν.

— Κατὰ τὴν τελευταίαν ἐνεργηθεῖσαν ἀπογραφὴν τὴν 1 Δεκεμβρίου ἡ Γερμανία ἤρθη εἰς 26 πόλεις ἐγούσας ὑπὲρ τὰς 100 χιλιάδας κατοίκων. Πρώτη τούτων εἶνε τὸ Βερολίνον 1,574,485. Δευτέρα τὸ Ἀμβούργον 370,430 καὶ τρίτη ἡ Λειψία 353,272. Ἔχει δὲ προσέτι 23 πόλεις 50 — 100,000 καὶ 82 ἀπὸ 20 — 50,000 κατοίκους.

— Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα νοέμβριον 51 ἀπόπειραι αὐτοκτονίας ἐγένοντο ἐν Βερολίνο, ὧν αἱ 32 ἀπέβησαν θανατηφόροι. Ἐκ τῶν αὐτοκτόνων 31 ἦσαν ἄνδρες, 11 νεάνιδες καὶ 9 ὕπανδροι γυναῖκες.

Αἱ εἰκόνες

Τὸ μνημεῖον τοῦ Ὑψηλάντου. Ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς κεντρικῆς τοῦ Ναυπλίου πλατείας, ἐγείρεται τὸ μνημεῖον τοῦ στρατηγοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντου, ὅστις ἀπ' ἀρχῆς μετασχὼν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἐπεσφράγισεν αὐτὸν διὰ τῆς τελευταίας νίκης.

ἦν ἤσαντο τὰ ἑλληνικὰ ὄπλα ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ ἐν Πιέτρῃ τῆς Λεβαδείας. Τὸ μνημεῖον τοῦ ἄωρος ἐν Ναυπλίῳ θανόντος ἀνδρός, ἔργον κάλλιστον ἀγνώστου ἡμῶν τεχνίτου, ἀνέγειον αὐτῷ ὁ ἀδελφὸς του Γεώργιος τῇ 12 Μαΐου 1843, ὡς ἀναγράφεται ἐν ἐπιγραφῇ ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ τῆς προσόψεως εἶνε κεχαραγμένη ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή, μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἐνδόξου νεκροῦ. «Οὐκ ἀθανάτους σφίσι τοὺς παῖδας εὐχονται γενέσθαι οἱ γονεῖς, ἀλλ' ἀγαθοὺς καὶ εὐκλειεῖς.» Ἐπὶ δὲ τῆς ἀντιθέτου ἀνατολικῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἡ ἐπομένη ἐντὸς στεφάνου «Δημήτριος Κωνσταντίνου Ὑψηλάντης. Ἐγεννήθη τῷ ΔΨ'—Δ' Δεκεμβρίου Ε', ἐτελεύτησε τῷ ΑΩΛΒ' Αὐγούστου Δ'.»

ΕΔΩ Κ'ΕΚΕΙ

Μεταξὺ μικρῶν. — Ἡ μαμά μου κάνει ἕνα πρῶμα καὶ τοῦ δὲν τὸ κάνει ἡ δική σου. — Καὶ τί κάνει; — Νὰ! ἔτσι κάνει, καὶ βγάζει ὄλα μαζί τὰ δόντια της, μὲ τὸ πρῶτο!

ΤΡΕΙΣ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἐ γ ὦ, τὸ πᾶν διάτμησι μαρούς! Ὅσον εἶνε τίς μικρότερος τόσον τὸ ἐγώ του εἶνε μεγαλύτερον.

*

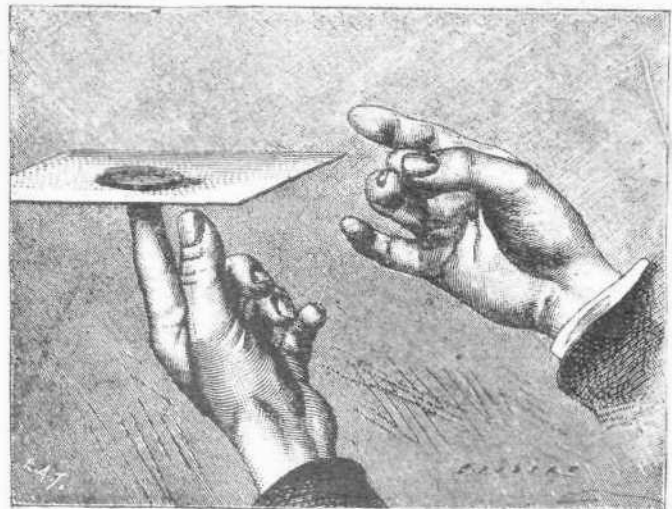
Ἡ γυνή, ἥτις ἐναθρύνεται διὰ τὸ κάλλος της, ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἔχει ἄλλο προτέρημα ἀξιολογώτερον.

*

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὀλίγοι ἄνθρωποι εἶνε εὐχάριστοι εἰς συναναστροφὴν εἶνε ὅτι καθεὶς προσέχει· τί θὰ εἴπῃ ὁ ἴδιος καὶ ὅχι τί λέγουν οἱ ἄλλοι.

ΕΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

Τὸ ἐπισκεπτήριον καὶ τὸ δεκάλεπτον. Θέτετε ἐπὶ τοῦ δείκτου τῆς ἀριστερῆς χειρὸς ἢν κοκτεῖτε κάθεται ἐν ἐπισκεπτήριον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐν δεκάλεπτον καὶ προτείνετε ὅτι εἰμπορεῖτε νὰ ἀφαιρέσετε τὸ ἐπισκεπτήριον χωρὶς νὰ ἐγγίσετε τὸ νόμισμα. Πρὸς τοῦτο

διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς δίδετε μίαν μ.υ.τ. ἂν δυνατὴν εἰς τὸ ἐπισκεπτήριον, τὸ ὁποῖον ἐκτινάσσεται μακρῶν, ἀφίον τὸ νόμισμα ἀκίνητον ἐπὶ τοῦ δακτύλου. Χρειάζεται προσοχὴ ὥστε ἡ μ.υ.τ. ἂν δοθῇ ὄλιγος ὀριζονταίως πρὸς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐπισκεπτηρίου, ὡς δεικνύει τοῦτο ἡ εἰκὼν.